

EVALUATIERAPPORT

Evaluatie van de uitvoering van de *'Meerjarenovereenkomst tussen
de Vlaamse Regering en Arts Flanders Japan'*
(14 oktober 2016 - 31 december 2020)

LIJST MET AFKORTINGEN

BIJLAGENOVERZICHT

DEEL I: INLEIDING

1. Situering van Arts Flanders Japan
2. Situering van de meerjarenovereenkomst
3. Afbakening van de onderzoeksvragen
4. Methodologie
5. Methodologische kanttekeningen

DEEL II: BEVINDINGEN

1. Is AFJ erin geslaagd om culturele uitwisseling tussen Vlaanderen en Japan te bevorderen?
2. Is AFJ erin geslaagd om het Nederlands in Japan te promoten?
3. Is AFJ erin geslaagd om de actieradius uit te breiden naar Zuid-Korea en Taiwan?
4. Over de samenwerking met de federale diplomatie en de anderen Vlaamse vertegenwoordigers in Tokio
5. Over de beschikbare middelen en op welke wijze ze werden besteed

DEEL III: CONCLUSIES

DEEL IV: AANBEVELINGEN

BIJLAGEN

LIJST MET AFKORTINGEN

AFJ	=	Arts Flanders Japan
AWEX	=	Agence Wallonne à l'Exportation et aux Investissements Étrangers
BUZA	=	Buitenlandse Zaken
CJM	=	Cultuur, Jeugd en Media
ELF	=	European Literature Festival
EUR	=	euro
FIT	=	Flanders Investment & Trade
JPY	=	Japanse yen
OEFF	=	Osaka European Film Festival
TVL	=	Toerisme Vlaanderen
VLEV	=	Vlaamse Economische Vertegenwoordiger
WBI	=	Wallonie-Bruxelles International

BIJLAGENOVERZICHT

Bijlage 1:	Stichtingsakte van het Flanders Center
Bijlage 2:	Geografische kaart van Japan met de Kanto-regio eruit gelicht
Bijlage 3:	Samenstelling van de Raad van Bestuur van Arts Flanders Japan
Bijlage 4:	Meerjarenovereenkomst 2016-2020 tussen de Vlaamse Regering en AFJ
Bijlage 5:	Strategienota 2018-2020
Bijlage 6:	Overzicht bevraagde actoren en stakeholderbevraging
Bijlage 7:	Zelfevaluatie 2016-2020 Arts Flanders Japan
Bijlage 8:	Cijfers Kunstenpunt culturele uitwisseling Vlaanderen-Japan
Bijlage 9:	Cijfers Eurostat handel in cultuurgoederen Vlaanderen-Japan

1. Situering van Arts Flanders Japan

Het Flanders Center werd in 1975 opgericht in Osaka. Het is een stichting naar Japans recht, sinds 2016 statutair gevestigd in Tokio (Shinjuku). De Engelse vertaling van de Stichtingsakte (5 augustus 1987) gaat als bijlage 1. De stad Tokio bevindt zich in de Kanto-regio¹, centraal gelegen op het Japanse eiland 'Honshu', en telt ongeveer 13 miljoen inwoners. Als bijlage 2 gaat een geografische kaart van Japan met aanduiding van de Japanse regio's en grote steden, inclusief de Kanto-regio en de stad Tokio.

Organisatorisch wordt Arts Flanders Japan aangestuurd door een Vlaams directeur². Hij wordt bijgestaan door één lokaal aangeworven medewerker. Alle werknemers van AFJ zijn gevestigd in Tokio.

De directeur wordt aangesteld door een Raad van Bestuur en maakt er deel van uit. De Raad van Bestuur bestaat uit negen leden: drie Vlamingen en zes Japanners. De leden komen overwegend uit zakelijke kringen, maar ook uit academische en culturele middens. Eén raadslid heeft een link met de Vlaamse overheid, met name de Vlaamse Economische Vertegenwoordiger (VLEV) met zetel in Tokio. Daarnaast is er een Raad van Toezicht die bestaat uit drie Japanse leden. Als bijlage 3 gaat een overzicht van de samenstelling van de Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht van Arts Flanders Japan.

De leden die in de Raad van Bestuur van Arts Flanders Japan zetelen, doen geen wederkerende financiële statutaire bijdragen voor de werking van Arts Flanders Japan. De leden en de instellingen die ze vertegenwoordigen zijn geïnteresseerd in Vlaanderen en volgen de werking van Arts Flanders Japan op. Ze verlenen advies op het vlak van management en financiën en bezorgen AFJ instructies wanneer nodig. Heel af en toe treden de bedrijven die in de Raad vertegenwoordigd zijn als sponsor op.

Arts Flanders Japan beheert een tweetalige Japans-Engelse website. Meer info over AFJ is te vinden op flanders.jp.

¹ Deze regio omvat de prefecturen van Tokio, Gunma, Tochigi, Ibaraki, Saitama, Chiba en Kanagawa.

² Deze directeur is geen ambtenaar/personeelslid van de Vlaamse overheid.

2. Situering van de meerjarenovereenkomst

Arts Flanders Japan en de Vlaamse Regering zijn door middel van een meerjarenovereenkomst (d.i. een beheersovereenkomst) met elkaar verbonden. De lopende meerjarenovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en AFJ dateert van 14 oktober 2016 en loopt ten einde op 31 december 2020. Deze gaat als bijlage 4.

Naast elementen van planning en evaluatie, werd in de overeenkomst de strategische opdracht van AFJ vastgelegd, de operationele doelstellingen die AFJ voor de Vlaamse Regering moet vervullen en de geografische gebieden waarop het zijn blik moet richten. Artikel 10 §1 focust op de beschikbare middelen en op welke wijze ze werden besteed.

Als strategische opdracht moet Arts Flanders Japan “de culturele relaties tussen Vlaanderen en Japan dynamiseren en voeden. In globo neemt het de rol op van makelaar, netwerker, bruggenbouwer en aanjager van de Vlaams-Japanse culturele interactie en samenwerking” (art. 1§1). Deze opdracht wijst op een tamelijk indrukwekkende koerswijziging tegenover de opdracht beschreven in de beheersovereenkomst 2011-2015, toen AFJ nog zelf activiteiten moest organiseren in een tastbare presentatieruimte (Flanders Centre Osaka).

De operationele doelstellingen van AFJ, te vinden onder artikel 3 van de meerjarenovereenkomst, zijn vijfvoudig: (1) Arts Flanders Japan treedt op als makelaar voor de Vlaamse culturele sector in Japan door begeleiding, ondersteuning en bemiddeling aan te bieden en de drempels voor samenwerkingsinitiatieven te verlagen, (2) AFJ netwerkt, verstrekt informatie en promoot de Nederlandse taal en de Nederlandstalige literatuur in Japan, (3) AFJ onderhoudt contacten met de federale diplomatieke diensten en zorgt voor een goede informatiedoorstroming naar andere entiteiten van de Vlaamse overheid in Japan, (4) AFJ detecteert actief samenwerkingsinitiatieven met culturele instituten van Europese landen in Japan, en (5) AFJ verschaft op eenvoudig verzoek van BUZA informatie die relevant is voor de uitvoering van deze overeenkomst.

Artikel 4 van de meerjarenovereenkomst focust op de actieradius en stelt dat Arts Flanders Japan er zich toe verbindt de omslag te maken naar een regiobenadering. Vooral de Kanto-regio komt hierbij in beeld, maar ook andere Oost-Aziatische landen zoals Zuid-Korea en Taiwan (art. 4§1).

In ruil voor het bereiken van de doelstellingen en het vervullen van de missie, ontving AFJ 550.000 euro in 2016, 500.000 euro in 2017, 450.000 euro in 2018, 400.000 euro in 2019 en 350.000 euro in 2020 voor de duur van de meerjarenovereenkomst. Deze subsidie werd aangerekend op het programma Buitenlands Beleid (DD) van de Vlaamse begroting.

Tenzij een van de partijen schriftelijk aangeeft dat het de samenwerking wil stopzetten op uiterlijk 31 oktober 2020, wordt deze meerjarenovereenkomst stilzwijgend verlengd voor een periode van vijf jaar. Dit evaluatierapport gaat een mogelijke verderzetting van de beheersovereenkomst vooraf. Zoals vermeld in de beheersovereenkomst 2016-2020 met Arts Flanders Japan, kan BUZA de opdracht geven om de uitvoering van deze overeenkomst te evalueren (art. 8§1) alvorens een verlenging te overwegen.

3. Afbakening van de onderzoeksvragen

Rekening houdend met de bepalingen van de meerjarenovereenkomst, werden volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

1. Is AFJ erin geslaagd om culturele uitwisseling tussen Vlaanderen en Japan te bevorderen? Welke samenwerkingen werden door AFJ tot stand gebracht?
2. Is AFJ erin geslaagd om het Nederlands en de Nederlandstalige literatuur in Japan te promoten?
3. Is AFJ erin geslaagd om de actieradius uit te breiden naar Zuid-Korea en Taiwan?
4. Hoe verliepen de contacten met de federale diplomatie en de entiteiten van de Vlaamse overheid in Japan?
5. Welke zijn de beschikbare middelen en op welke wijze werden ze besteed?

Deze vijf onderzoeksvragen bundelen de operationele doelstellingen zoals beschreven in de meerjarenovereenkomst 2016-2020 en de krachtlijnen die twee jaar na de inwerkingtreding van de overeenkomst op punt werden gesteld in de strategienota 2018-2020 (bijlage 5). Deze krachtlijnen werden opgetekend door het Managementcomité Internationaal Cultuurbeleid en Culturele Diplomatie (MACO ICCD), in nauw overleg met de raad van bestuur van Arts Flanders Japan:

AFJ onderhoudt en versterkt bestaande contacten

Arts Flanders Japan versterkt bestaande contacten die hun nut hebben bewezen en maakt ze dienstbaar voor topkunstenaars die hun carrière in Japan willen uitbouwen.

AFJ zet in op de lange termijn en bouwt duurzame structuren uit

De inzet en de focus van Arts Flanders Japan zal gericht zijn op artiesten en organisaties met langetermijnplannen omdat vruchtbare contacten het resultaat zijn van een intensief proces.

AFJ bevordert wederkerigheid en samenwerking

Japan is een volwaardige speler op de internationale kunstscene. In elke discipline kunnen Japanse artiesten meedingen op het hoogste niveau. Vlaanderen kan samenwerkingen uitbouwen met deze toptiesten, onder meer door coproducties of residentiewerkingen op te zetten, een idee dat bijzonder goed valt in het Japanse kunstenveld.

AFJ kiest voor Europese krachtenbundeling

Arts Flanders Japan moet aansluiting vinden bij organisaties die deel uitmaken van grotere netwerken: het netwerk van de EU-delegaties en de Europese ambassades, het netwerk van de Europese culturele instituten EUNIC, ...

AFJ integreert Vlaanderen in een breder Aziatisch netwerk

Voor de nieuwe functie van Arts Flanders Japan als bruggenbouwer is Tokio de ideale uitvalsbasis. Deze op één na grootste metropool ter wereld (39 miljoen inwoners) is niet enkel de politieke en administratieve hoofdstad maar ook het culturele knooppunt van Japan, met een aanwezigheid van alle buitenlandse vertegenwoordigingen. Met een vooral vraaggestuurde opdracht wil Arts Flanders Japan ook uitbreiden naar Zuid-Korea en Taiwan.

4. Methodologie

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen werd gekozen voor een literatuurstudie en een kwalitatief onderzoek in de vorm van een stakeholderbevraging.

Eerst werd een reeks relevante beleidsdocumenten doorgenomen, zoals onder meer de meerjarenovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en Arts Flanders Japan voor de periode 2016-2020, 2011-2015 en 2006-2010 en de strategienota 2018-2020.

Op vlaamsparlement.be werd in de parlementaire stukken naar vragen over Arts Flanders Japan gezocht. Hierbij werden zowel "Arts Flanders Japan" en "Flanders Center" als zoekterm opgegeven, als "Belgium Flanders Exchange Center", de oude benaming van het Flanders Center. In totaal werden vijf schriftelijke vragen gevonden. In een eerste vraag van 10 september 1996 over het Belgian Flanders Exchange Center peilt een parlements lid naar de doelstellingen van het Centrum en de activiteiten die het ontplooit. In een tweede schriftelijke vraag van 31 oktober 1997 stelt een parlements lid een vraag over de benaming van het Centrum, net als in een derde vraag van 30 maart 2018. In een vierde vraag van 13 maart 2018 werd gepolst naar de bestemming van de vrijgekomen middelen naar aanleiding van de vermindering van de subsidiëring, en in een vijfde vraag van 26 mei 2020 peilt een parlements lid naar de activiteiten van 2019 en 2020. Vragen om uitleg, interpellaties of actuele vragen werden niet gevonden. Wel kwam het Flanders Center zijdelings aan bod in antwoorden op drie vragen om uitleg van respectievelijk 24 februari 1999, 17 februari 2004 en 8 september 2009. Daarin kwam onder meer de bruikbaarheid en de geschiktheid van het model van het Flanders Center voor andere Vlaamse huizen en vertegenwoordigingen in het buitenland ter sprake.

Daarna volgde een analyse van de rapporteringsdocumenten van Arts Flanders Japan, waaronder het meerjarenplan, de jaarverslagen, de jaarrekeningen, de data van het socialmediaverkeer en van de in 2019 gelanceerde website, en de zelfevaluatie 2016-2020 die Arts Flanders Japan aan BUZA bezorgde minstens zes maanden voor de beëindiging van de meerjarenovereenkomst 2016-2020 (art. 6§2). De Japanse verslagen van de samenkomsten van de raad van bestuur werden vertaald door een stagiaire Japanologie van de Universiteit Gent (UGent) die de taal machtig is. Deze rapporteringsdocumenten getuigen van een normale rapporteringpraktijk: de aard van de documenten komt overeen met rapporteringpraktijken van vergelijkbare instellingen. De omvang van de bijlage bij de jaarverslagen kan daarentegen zeer uitgebreid worden genoemd.

Externe data, zoals cijfers over de culturele uitwisseling tussen Vlaanderen en Japan (bijlage 8) en de Vlaamse uitvoer van culturele goederen naar Japan, Zuid-Korea en Taiwan (bijlage 9), werden aangeleverd door Kunstenpunt en BUZA.

Na een grondige literatuurstudie vond een selecte stakeholderbevraging plaats om extra duiding te krijgen over de werking en de rol van AFJ. BUZA nam telefonisch contact op met 55 culturele instanties waarvan er 28 zijn gevestigd in Vlaanderen en 27 in Japan. Van 45 werd in de jaarverslagen van AFJ gesteld er mee te hebben samengewerkt tussen 2016 en 2020. De overige tien (bijlage 6, aangeduid in het blauw), werden niet vermeld maar behoren tot de kerndoelgroep van AFJ. De instanties die onbereikbaar bleken per telefoon, werden in een tweede

fase schriftelijk gecontacteerd om de representativiteit van de respons te verbeteren. Gepeild werd onder meer naar de tevredenheid van de culturele actoren over de samenwerking met Arts Flanders Japan, naar de aard van de samenwerking en naar de meerwaarde van AFJ voor de projecten van de actoren op korte en lange termijn.

Er werd gekozen voor open vragen. Gesloten vragen laten toe om antwoorden gemakkelijk te verwerken en te vergelijken, maar maken de kans op verrassende of delicate informatie kleiner. Daarom werd ook anonimiteit aangeboden aan 37 van de 55 bevroagden, met name aan de artiesten, cultuurwerkers, curators, uitgevers, residentieplekken, filmfestivals, schouwburgen, artistieke gezelschappen, musea, kunsthallen, architectenbureaus en educatieve instellingen. Aan de 18 gouvernementele actoren werd geen anonimiteit aangeboden. Vier van de 18 gouvernementele actoren betreft homologe organisaties in Tokio van EU-landen en -regio's: Institut français, Goethe-Institut, the British Council en het Centre Català. Ten slotte werd ook de Japan Foundation bevroagd.

5. Methodologische kanttekeningen

Voorafgaand aan de bespreking van de resultaten van de evaluatie dienen een aantal methodologische kanttekeningen te worden geplaatst bij de gekozen methodologie, de afbakening in de tijd van de onderzoeksvragen en het beschikbare bronnenmateriaal.

Zo werd er in het kader van de evaluatieoefening geen bezoek ter plaatse gebracht aan Arts Flanders Japan. Aangezien het beschikbaar bronmateriaal voor deze evaluatie grotendeels afkomstig is van AFJ, had een bezoek ter plekke een extra getuigenis opgeleverd om het risico van eenzijdigheid van informatie te beperken. Toch had het werkbezoek slechts een beperkt inzicht gegeven in de tijdsbesteding van de directeur gedurende een beperkt aantal dagen, het zou naar alle waarschijnlijkheid weinig bijkomende feitelijke of kwantitatieve gegevens opgeleverd hebben. De onderzoeksvragen werden bijgevolg beantwoord door bronnenonderzoek en een stakeholderbevraging.

De onderzoeksvragen zijn in de tijd afgebakend doordat de evaluatie zich beperkt tot de periode 2017, 2018, 2019 en in mindere mate ingaat op het jaar 2020. Voor het jaar 2020 werd weliswaar een voorstel van werking en een begroting voorgelegd, maar daar werd van afgeweken, niet alleen omdat de evaluatie werd afgerond in het midden van het jaar (juni 2020), ook omwille van de maatregelen die werden genomen om de impact van Covid-19 te beperken. Gezien de overeenkomst 2016-2020 van kracht ging in het laatste kwartaal van 2016, en het jaar voorbij was voor er werk kon worden gemaakt van de vernieuwde missie, werd ook het jaar 2016 buiten beschouwing gelaten.

De Japanse boekhouding van AFJ vergt een minimum aan acrobatiek, gezien de vaste kosten (personeel, huur en kantoorkosten), verplicht moeten worden toegewezen aan een 'activiteit', ondanks het gegeven dat het bouwen van bruggen, het voeden van relaties en het verlagen van drempels zich minder laat samenvatten in één afgelijnde activiteit. Vaststellingen die werden gedaan op basis van de rekeningen zijn bijgevolg gefragmenteerd, er kunnen geen bikkelharde conclusies aan worden gekoppeld.

Ten slotte legt de meerjarenovereenkomst qua structuur van de rapportering en planning weinig concrete indicatoren op. Een kwalitatieve rapportering en planning moet niettemin financiële controle toelaten en een zo volledig monitoring van de uitvoering van de meerjarenovereenkomst mogelijk maken. Uit de verslagen kon ook niet altijd worden afgeleid wat de effectieve rol en het aandeel van AFJ was in de diverse activiteiten: heeft het bemiddeld, geïnitieerd of gefaciliteerd? Betrof het louter promotionele steun in de vorm van aankondigingen op de website en de sociale media of ook de vergoeding van vliegtuigtickets en hotelkosten?

DEEL II: BEVINDINGEN

1. Is AFJ erin geslaagd om culturele uitwisseling tussen Vlaanderen en Japan te bevorderen?

Welke samenwerkingen heeft AFJ tot stand gebracht? De missie van Arts Flanders Japan en de beheersovereenkomst met de Vlaamse overheid focust meer dan de vorige beheersovereenkomst 2011-2015 op de opdracht van AFJ als 'bruggenbouwer': in plaats van culturele activiteiten te programmeren in een fysieke ruimte, moet Arts Flanders Japan de drempels voor samenwerking verlagen en Vlaams-Japanse culturele samenwerking aanjagen. Vijf operationele doelstellingen uit de beheersovereenkomst 2016-2020 werden daarop toegespitst:

1. Arts Flanders Japan handelt als makelaar voor de Vlaamse cultuursector in Japan. Het leidt, ondersteunt en bemiddelt voor de Vlaamse cultuurspelers in Japan (art. 3§1).
2. Arts Flanders Japan bouwt bruggen en verlaagt de drempels voor culturele samenwerking tussen Japan en Vlaanderen (art. 3§1).
3. Arts Flanders Japan investeert in de uitbouw, de versterking en het onderhoud van netwerken in de Vlaamse en Japanse cultuursectoren (art. 3§2).
4. Arts Flanders Japan informeert over de ontwikkelingen, kansen en contacten in het culturele veld in Japan (art. 3§2).
5. Arts Flanders Japan detecteert actief samenwerkingsinitiatieven met culturele instituten van Europese landen in Japan, bij voorkeur in EUNIC-verband (art. 3§4).

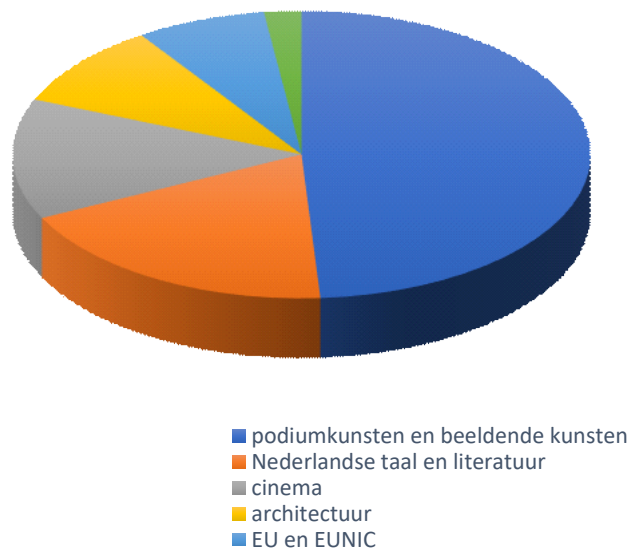
Op basis van de jaarverslagen 2017, 2018, 2019 en de boekhouding van een Japanse stichting die voorschrijft dat vaste kosten (personeel, huur en kantoorkosten) moeten worden toegewezen aan een activiteit, ging 22,90% (2017), 20,73% (2018), 30,65% (2019) en 19,07% (2020) van de uitgaven van AFJ³ naar een activiteit waarbij de ontwikkeling van de Vlaamse-Japanse culturele uitwisseling en de promotie van de Nederlandse taal en de Nederlandstalige literatuur vooropstond. Dat is gemiddeld 23,21% van de uitgaven van AFJ over een periode van vier jaar:

	ACTIVITEITEN		GEBOUWEN/ KANTOOR/ LOGISTIEK		SALARISSEN / VERGOEDINGEN		TOTAAL
2017	129 328 €	22,90%	51 566 €	9,13%	253 259 €	44,85%	564 727 €
2018	122 668 €	20,73%	60 237 €	10,18%	227 063 €	38,37%	591 730 €
2019	139 353 €	30,65%	48 521 €	10,67%	237 864 €	52,32%	454 639 €
2020	79 656 €	19,07%	49 157 €	11,77%	257 530 €	61,64%	417 795 €

Van deze tijd en middelen ging 47% naar podiumkunsten en beeldende kunsten; 18% naar de Nederlandse taal en literatuur (vertalingen, bijeenkomsten Nederlandstaligen, coaching vertalers);

³ Het reservefonds, de lidgelden, de verzekeringen en de afschrijvingen zijn hier buiten beschouwing gelaten.

13% naar cinema (ondertiteling, promotie, ...); 9% naar architectuur; 7% naar Europese projecten en EUNIC-initiatieven; 4% naar design en 2% andere zaken zoals de culturele handelsmissie in 2018 van de voormalige Minister van Cultuur Sven Gatz, de promotie van de Vlaamse gastronomie in samenwerking met Toerisme Vlaanderen en de voorbereiding van de deelname van de Minister-President aan het staatsbezoek.

Bijna de helft van de tijd en middelen werd geïnvesteerd in initiatieven binnen de disciplines van de podiumkunsten en de beeldende kunsten, een vijfde van de tijd en middelen ging naar de promotie van de Nederlandse taal en literatuur, en een tiende naar cinema en architectuur. Het bleek moeilijk om op elk terrein even beslagen te zijn en impactvol te werk te gaan.

Van de bevroagden die werkzaam zijn in deze sectoren en die tussen 2016 en 2020 hadden samengewerkt met AFJ, vond een ruime meerderheid dat Arts Flanders Japan een belangrijke rol vervult als bruggenbouwer en als aanspreekpunt (zie stakeholderbevraging bijlage 6). Er werd bijna unaniem gesteld dat AFJ dankzij de opgebouwde expertise heel wat waardering geniet en over een uitgestrekt netwerk beschikt.

Van de concrete objectieven die de koepelorganisaties in het vooruitzicht hadden gesteld in de strategienota 2018-2020 (bijlage 5), kon AFJ het merendeel verwezenlijken:

- a. Beeldende kunsten en podiumkunsten (Kunstenpunt)
 - ✓ Activeren, uitwisselen en delen van contacten
 - ✓ Faciliteren en ondersteunen van Vlaamse presentatie

- ✓ Opvangen en oriënteren van Vlaamse kunstenaars en producties met plannen richting Japan
 - ✓ Concrete projecten: openen van een residentieplek, Vlaamse deelname aan Performing Arts Meeting Yokohama (TPAM, een showcasefestival voor podiumkunsten), organisatie en begeleiding van visitaties.
- b. Audiovisuele media (Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF))
- ✓ Toewerken naar de selectie aan het Tokyo Film Festival / Busan International Film Festival in Zuid-Korea
- c. Creatieve industrie (Flanders DC)
- ✓ Eerste contact voor Flanders DC betreft Japan
 - ✗ Identificeren van nuttige contacten in de gaming industrie
 - ✗ In kaart brengen van het landschap van beurzen en zakenevents
 - ✗ Identificeren van presentatieplekken voor grotere ontwerp bureaus
 - ✗ Ondersteunen van de Vlaamse gamingvereniging bij uitbouw netwerk
- d. Architectuur (Vlaams Architectuurinstituut (VAi))
- ✓ Deelname aan jaarlijkse architectuursymposium en workshop in Tokio, samen met VAI

Hoewel AFJ heeft gerapporteerd aan BUZA via jaarverslagen, begrotingen, jaarplannen en jaarrekeningen, bleek de ad-hocrapportering over de ontwikkelingen, kansen en contacten in het culturele veld in Japan (art. 3§2) aan de lage kant, net als het aantal contactmomenten met BUZA en CJM die werden geïnitieerd vanuit AFJ. Met andere beleidsdomeinen dan Internationaal Vlaanderen en Cultuur, Jeugd, Sport en Media werd nauwelijks samengewerkt. Er zijn geen indicaties gevonden dat ook netwerken werden uitgebouwd of onderhouden buiten de academische en culturele sector om.

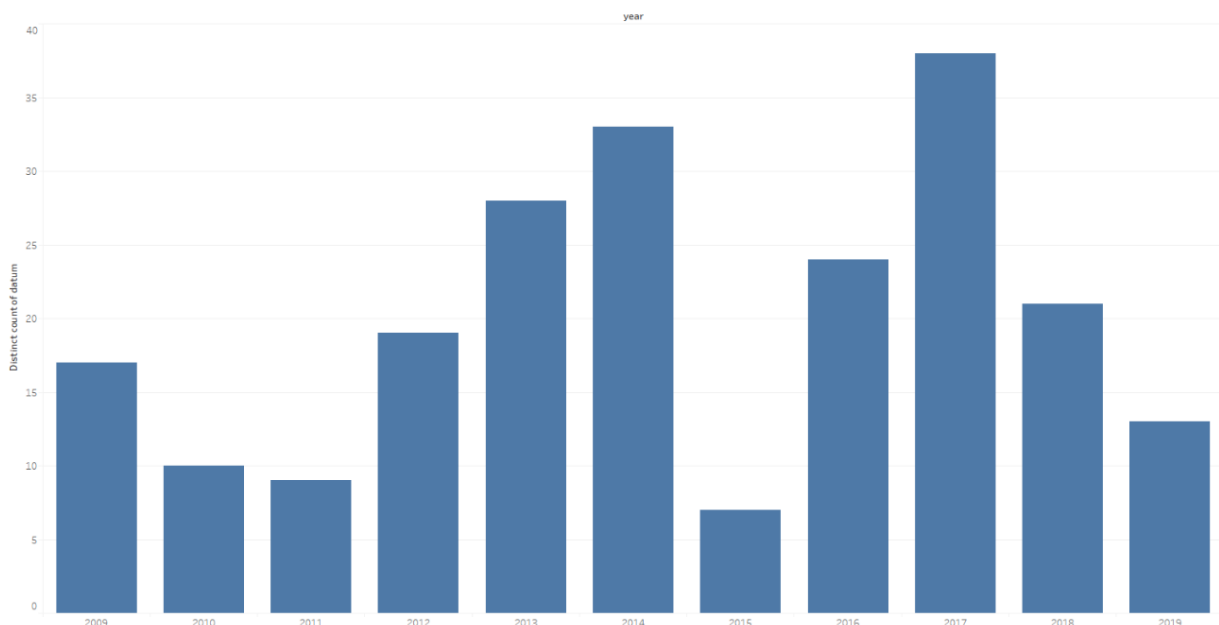
In de meerjarenovereenkomst en de strategienota 2018-2020 staat dat Arts Flanders Japan aansluiting zou moeten vinden bij organisaties die deel uitmaken van grotere netwerken (het netwerk van de EU-delegaties en de Europese ambassades, het netwerk van de Europese culturele instituten EUNIC, ...). Naast de regelmatige samenwerking met de Nederlandse ambassade, schuift AFJ in de zelfevaluatie (bijlage 7), de volgende *flagship events* naar voor: de European Film Days in Tokio en Kyoto en het European Literature Festival, een jaarlijks terugkerend forum waar AFJ zijn belangrijkste contacten uit het literatuurveld bij elkaar kan brengen.

Om poolshoogte te nemen van verdere Europese krachtenbundeling werd contact opgenomen met enkele homologe organisaties in Tokio, zoals l'Institut français, Goethe-Institut, the British Council, het Centre Català en de Japan Foundation. Deze laatste prees de inzet van Arts Flanders Japan voor en tijdens de culturele handelsmissie van voormalig Minister van Cultuur Sven Gatz. The British Council had geen contact met AFJ. Institut français, centre català en het Goethe Institut konden niet worden bereikt.

Los van de bijdrage die Arts Flanders Japan heeft geleverd om de uitwisseling tussen Vlaanderen en Japan te bevorderen (art. 3§1 en 3§), tonen gegevens uit de databanken van Kunstenpunt en de statistiekdienst van de Europese Unie⁴ aan dat Japan op de radar van Vlaanderen staat en Vlaanderen op de radar van Japan.

De cijfers van Kunstenpunt (bijlage 8) laten zien dat Japan een drukbezocht land was voor Vlaamse muzikanten en groepen (250 tot 300 concerten), podiumkunstenaren (131 speeldagen) en beeldende kunstenaars (30) tussen 2016 en 2020.

Tussen 2009 en 2019 schommelt het aantal speeldagen tussen de 10 tot 35 per jaar wat betreft de podiumkunsten. In totaal gaat het over een zestal producties, er wordt veel hernomen: Vlaamse artiesten en gezelschappen gaan niet helemaal naar Japan om maar één keer een productie te brengen, ze valoriseren de reis door meerdere keren te spelen.

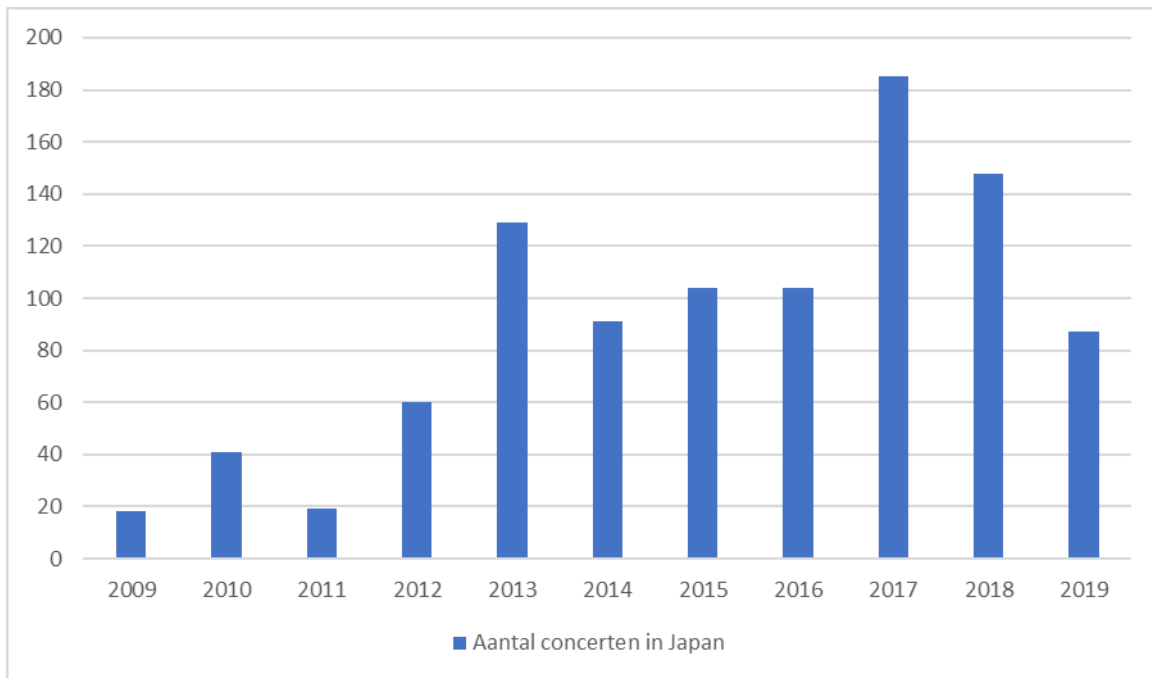

Grafiek 1: Het aantal speeldagen van Vlaamse podiumkunstenorganisaties in Japan tussen 2009 en 2019

Kunstenpunt had een Fukushima-effect verwacht in 2011, maar dat is niet terug te vinden in de grafiek. Het aantal verschillende organisaties dat betrokken werd bij deze speeldagen in de grafiek, schommelt tussen de 20 en de 50 en is gecorreleerd aan het aantal speeldagen. De cijfers schommelen, maar de grafiek toont dat een consistent aantal podiumkunstenaren in Japan blijft werken. De terugval in 2015 kan niet worden geduid, het is niet uitdrukkelijk aanwezig in het overzicht van concerten van Vlaamse musici en groepen in Japan.

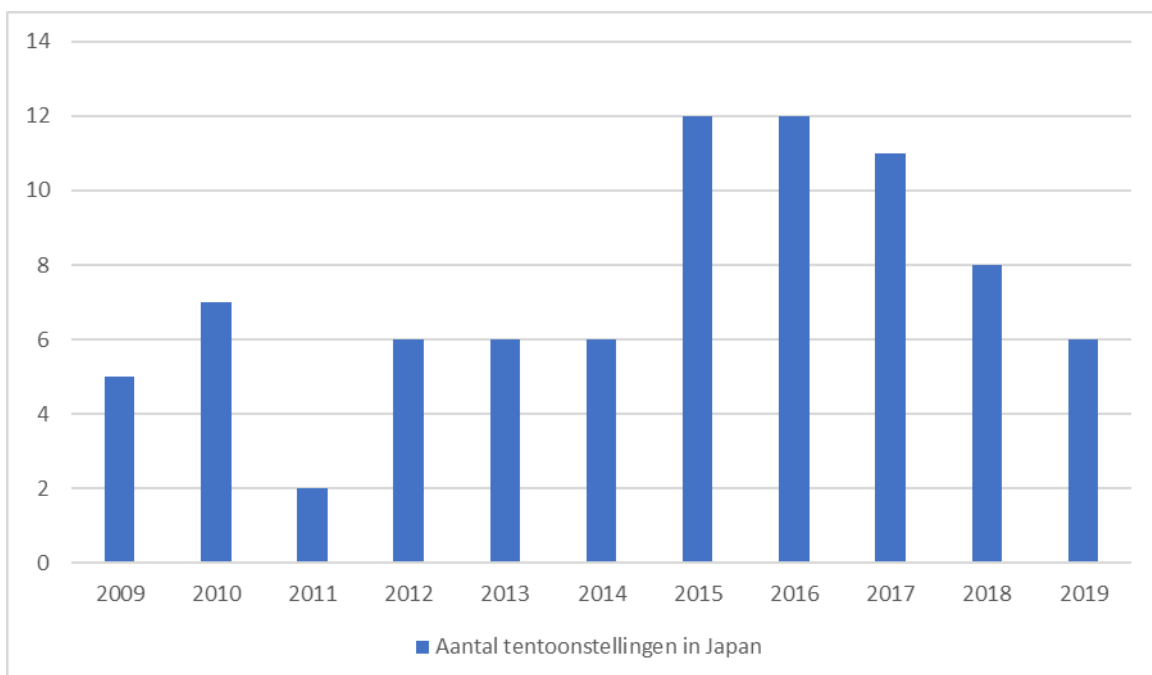
⁴ De gebruikte nomenclatuur is op basis van de Eurostat-definitie 'culturele goederen'.

Het gemiddelde van het aantal speeldagen van Vlaamse musici en muziekgroepen tijdens de eerste helft van de periode (2009-2013) is 71, het gemiddelde van het aantal speeldagen tijdens de tweede helft van de periode (2014-2019) is 126, een verhoging van 77%:

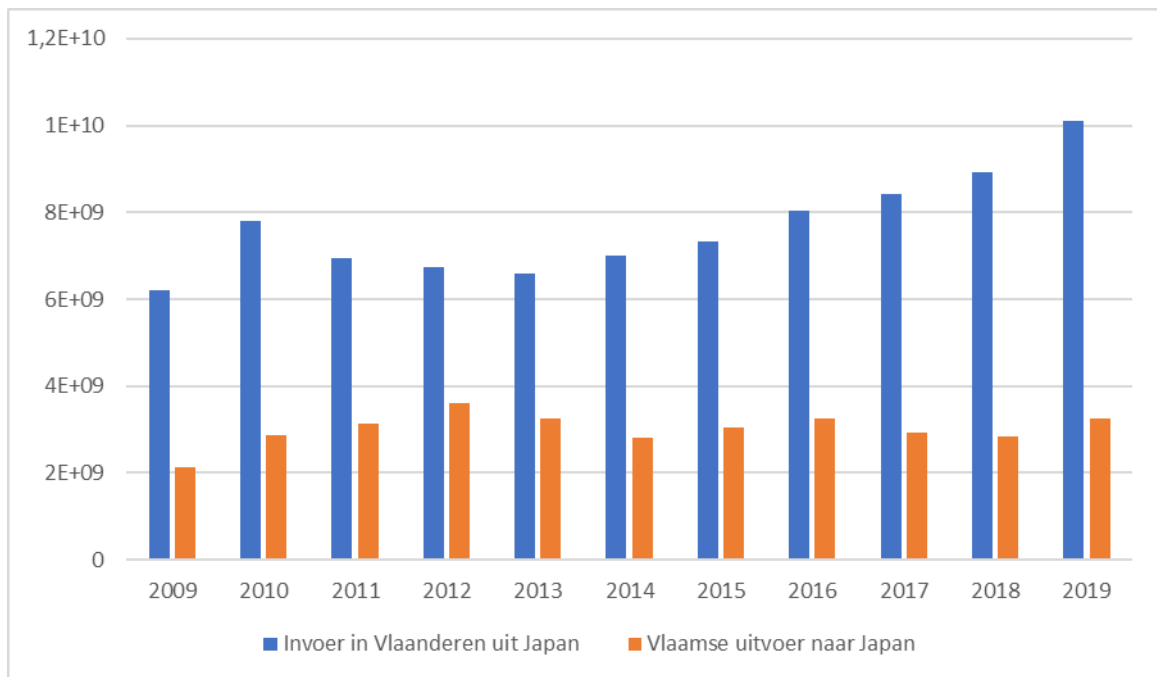
Grafiek 2: Het aantal speeldagen van Vlaamse musici en groepen in Japan tussen 2009 en 2019

Het gemiddelde van het aantal tentoonstellingen in Japan van Vlaamse kunstenaars tijdens de eerste helft van de periode (2009-2013) is 26, het gemiddelde van het aantal tentoonstellingen tijdens de tweede helft van de periode (2014-2019) is 55, een verhoging van 111%:

Grafiek 3: Het aantal tentoonstellingen van Vlaamse kunstenaars in Japan tussen 2009 en 2019

De cijfers van Eurostat (bijlage 9) die de Vlaamse in- en uitvoer in culturele goederen naar Japan in kaart brengen, laten zien dat de handel in cultuurgoederen van Vlaanderen naar Japan voor eenzelfde periode van tien jaar is gestegen, van 2.138.649.904 euro in 2009 naar 3.256.366.455 euro in 2019 (bijlage 9). Dat is een verhoging van 52%. De handel in cultuurgoederen van Japan naar Vlaanderen steeg met 62%, van 6.210.507.564 euro in 2009 naar 10.106.499.488 euro in 2019.

Grafiek 4: De Vlaamse in- en uitvoer van culturele goederen van en naar Japan tussen 2009 en 2019

Een causaal verband tussen het groeipatroon in de culturele uitwisseling tussen Vlaanderen en Japan en Arts Flanders Japan is niet aantoonbaar op basis van de bronnen en de methodologie van dit evaluatierapport. Het toont echter dat Vlaanderen en Japan in een periode van tien jaar (2009-2019) in cultureel opzicht steeds belangrijker zijn geworden voor elkaar.

Is AFJ erin geslaagd om het Nederlands en de Nederlandstalige literatuur in Japan te promoten?

Op welke manier heeft AFJ jaarlijks gefaciliteerd, bemiddeld of informatie aangeleverd? Met betrekking tot welke actoren in Japan heeft het in ondersteuning of advisering voorzien? De beheersovereenkomst 2016-2020 stelt scherp op de promotie van de Nederlandstalige literatuur en cultuur, in nauwe samenwerking met de Taalunie. Eén operationele doelstelling uit de beheersovereenkomst 2016-2020 werd daarop toegespitst:

1. Arts Flanders Japan promoot de Nederlandse taal in Japan. Ze doet dit door ondersteuning en promotie van Nederlandstalige literatuur in Japan, organisatie van workshops / opleidingen voor Japanse vertalers, en door samenwerkingsinitiatieven aan te gaan met leerstoelen neerlandistiek in Japan. Arts Flanders Japan onderhoudt hierover nauwe contacten met de Taalunie (art. 3§2).

Op basis van de jaarverslagen 2017, 2018, 2019 en de boekhouding van de Japanse stichting, besteedde Arts Flanders Japan gemiddeld 20% aan initiatieven waarbij de promotie van de Nederlandstalige literatuur en cultuur vooropstond.

Zo organiseerde AFJ het examen van het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal (CNaVT), telkens in de eerste helft van de maand mei, zoals door de Taalunie werd voorgeschreven. De examens van 2020 vonden uitzonderlijk niet plaats omwille van de coronacrisis en werden uitgesteld tot november 2020. AFJ is de enige organisatie in Japan die deze examens aanbiedt. In 2019 schreven 23 kandidaten zich in voor de vier verschillende niveaus, een verdubbeling tegenover 2018 toen er zich 15 kandidaten hadden ingeschreven. In 2016 en 2017 waren dat er respectievelijk 13 en 14. De kandidaten komen uit heel Japan, met een relatief sterke opkomst uit de Kansai-regio (Osaka). Voor het gevorderde niveau kwam de jongste jaren een kandidaat uit Taiwan overgevlogen, zo'n 2000 kilometer verwijderd van Tokio.

Geïnspireerd op de regelmatige bijeenkomsten van de collega's van de Franse gemeenschap in Japan, nam AFJ in 2018 het initiatief om twee keer per jaar een bijeenkomst te organiseren voor Japanners die Nederlands spreken. Dankzij deze bijeenkomsten krijgen de Nederlandssprekende Japanners de kans om te netwerken en kan AFJ gericht informatie verzamelen en verspreiden. Naar de vier bijeenkomsten in 2018 en 2019 kwamen telkens plusminus zestig deelnemers. De twee bijeenkomsten die geïnitieerd werden door AFJ vonden plaats op de Belgische ambassade in aanwezigheid van de Belgische ambassadeur en een Nederlandse diplomaat.

Samen met de Taalunie werkt AFJ momenteel aan een *mapping* van de verschillende cursussen Nederlands in Japan. Op dit moment zijn er taalcursussen beschikbaar in Nagasaki, Osaka, Kioto en Tokio. In de herfst van 2020 zou AFJ samen met de Taalunie elk van deze cursusplekken in situ bezoeken. Voor de Taalunie ligt de meerwaarde van Arts Flanders Japan in de gesprekken met iemand die vertrouwd is met het onderwijs 'Nederlands als Vreemde Taal' en internationale neerlandistiek. De directeur van Arts Flanders Japan biedt directe toegang tot een netwerk dat de Taalunie nodig heeft. Bovendien werkt het rond literatuur, cultuur, taalbeleid, meertaligheid, Nederlandstalige historische bronnen, onderwijs, ... eveneens werkterreinen van de Taalunie.

Tussen 2017 en 2020 werd geen inspanning geleverd om impulsen te geven aan de drie nog overblijvende leerstoelen Nederlands aan de Kyoto University of Foreign Languages, aan Osaka Handai en aan de Universiteit van Nagasaki. In het jaarverslag van 2017 werd gewag gemaakt van een doorlichting van deze leerstoelen in 2018 maar deze is er uiteindelijk niet gekomen. Arts Flanders Japan plant echter in het najaar van 2020 een werkbezoek langs de leerstoelen met een vertegenwoordiger van de Taalunie zodat uit eerste hand informatie kan worden uitgewisseld.

Met de steun van Flanders Literature leverde AFJ de voorbije tien jaar een inspanning om Vlaamse literair werk naar het Japans te vertalen en te laten uitgeven. Naast de vertaling van een bloemlezing van Vlaamse kortverhalen, werden tot nog toe drie Vlaamse romans vertaald en op de Japanse markt gebracht: *Dinsdag* (2016) van Elvis Peeters, *Monte Carlo* van Peter Terrin (2016) en *SLAAP* (2018) van Annelies Verbeke. *Oorlog en Terpentijn* van Stefan Hertmans (2020) en *Monkey Business* van Jan Lauwereyns (2021) zijn in voorbereiding. Alle vertalingen werden uitgegeven door Shoraisha-uitgeverij in een speciale serie 'Flanders no Koë' of 'Stem van Vlaanderen'.

Van de concrete objectieven die de koepelorganisaties in het vooruitzicht hadden gesteld in de strategienota 2018-2020 (bijlage 5) kon AFJ het merendeel verwezenlijken:

- e. Literatuur (Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL))
 - ✓ Netwerk onderhouden met uitgevers
 - ✓ Contactpersoon VFL voor vertalingen, residenties, vertaalworkshops, ...
 - ✓ Begeleiden van vertalingen
- f. Nederlandse taal (Taalunie)
 - ✓ Organisatie examens Certificaat Nederlands als Vreemde Taal (CNaVT)
 - ✓ Verzorgen van netwerk van de Nederlandstaligen in Japan
 - ✗ Netwerk van leerstoelen neerlandistiek updaten

Uit de stakeholderbevraging (bijlage 6) kwam naar voor dat de Taalunie de samenwerking met Arts Flanders Japan op prijs stelt en graag wil voortzetten, maar dat het niet de gemakkelijkste regio is om grote winsten te boeken voor het Nederlands. Net als in andere landen speelt het probleem dat het aantal instellingen waar Nederlands wordt gedoceerd, in het voorbije decennium is afgenomen, net als het aantal studenten. Ook het Vlaams Fonds voor de Letteren raakt de moeilijkheden aan om een vaste voet te krijgen in Japan. Net omdat de Japanse cultuur een gesloten cultuur is, vindt de koepelorganisatie het belangrijk om via tussenpersonen of organisaties als Arts Flanders Japan het vertrouwen te winnen van de Japanse partners.

Online promotiekanalen

Dit hoofdstuk heeft niet alleen betrekking op de online promotie van het Nederlands en de Nederlandstalige literatuur in Japan, maar ook op de online promotie van alle Vlaamse cultuurmanifestaties in Japan.

De website heeft een bereik van gemiddeld 4.850 users en 20.150 views per maand en is tweetalig 'Japans' en 'Engels', waarvan het gedeelte dat betrekking heeft op de Nederlandse taal in het Nederlands wordt gebracht. In juni 2020 volgden 5.600 mensen de Facebookpagina van Arts Flanders Japan. Dat zijn er 1.750 meer dan in 2015 (3.850 volgers). Er werden 35 tot 40 berichten per jaar gepost waarvan het bereik sterk varieert tussen de 1.800 en 160.000 views, afhankelijk van de inhoud van het bericht. Twitter werd niet actief gebruikt, net zomin als Instagram of het in Japan populaire medium 'Line'. In een land en een tijd waar intensief gebruik wordt gemaakt van socialmediakanalen, is hier nog heel wat marge voor verbetering.

Daarnaast ontbreekt het de landingspagina van de website aan structuur: 'Art' is momenteel een containerbutton voor alles wat niet onder 'Music', 'Movie'/'Cinema', ... past. Zo staat 'Performing Arts' onder 'Arts', behalve de 'Youth Performing Arts', die staan onder 'Dutch'. De stijl en lay-out verschilt sterk van de websites van de Algemene en Economische Vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering. Van de huisstijl is niets terug te vinden, het logo en de typografie van de Vlaamse Overheid zijn afwezig. De directeur van Arts Flanders Japan wordt nergens voorgesteld, men kan hem enkel via een formulier contacteren. De site verwijst niet naar de website van CJM, BUZA, FIT of Toerisme Vlaanderen.

3. Is AFJ erin geslaagd om de actieradius uit te breiden naar Zuid-Korea en Taiwan?

Door de stichting statutair te vestigen in Tokio in 2016, koos de Vlaamse overheid in de beheersovereenkomst 2016-2020 voor een verdere ontplooiing van de initiatieven in Kanto (bijlage 2), een regio op het eiland Honshu met Tokio als belangrijkste metropool. De meerjarenovereenkomst 2016-2020 licht echter ook de territoriale verbreding van het ambtsgebied uit, gegoten de volgende operationele doelstelling:

1. AFJ legt lijnen naar Zuid-Korea en Taiwan om tegemoet te komen aan de vraag uit de Vlaamse cultuursector (art. 4§1).

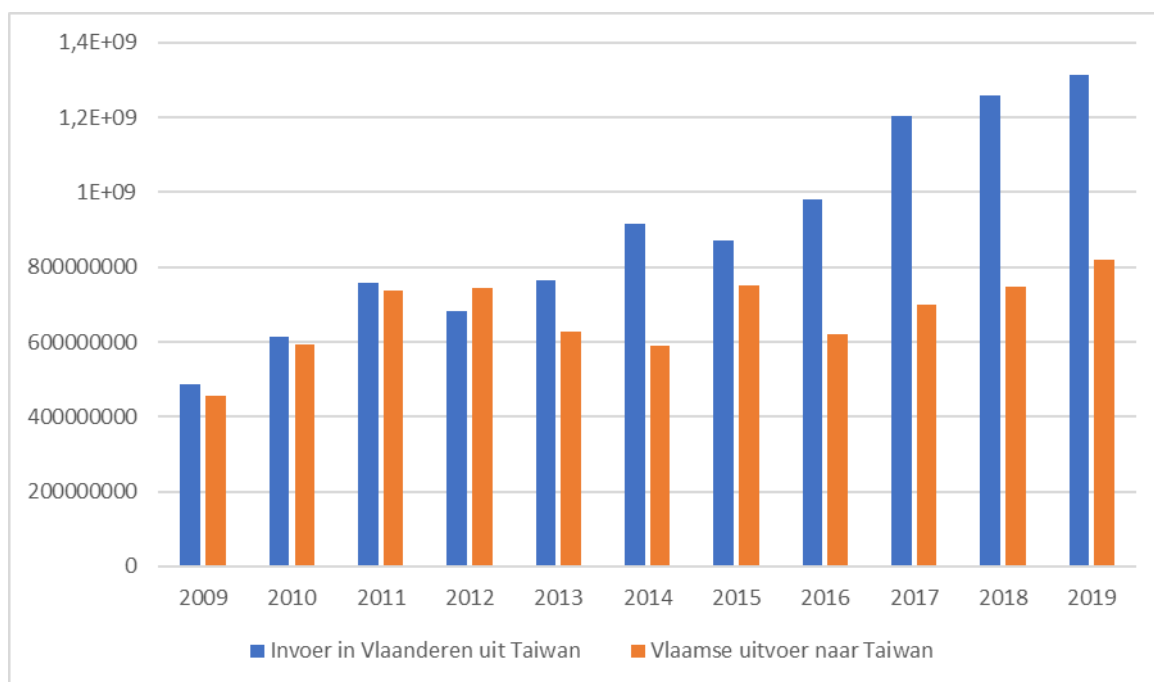
Volgens de jaarverslagen 2017, 2018, 2019 en het voorstel van werking 2020 vond twee derde van de initiatieven die zich uitrolden tussen 2016 en 2020 plaats in de Kanto-regio, één vijfde vond plaats in de Kansai-regio (Osaka, Kioto) en 15 procent in andere regio's. In de gesprekken met de koepelorganisaties van de Vlaamse cultuursector werden vooral initiatieven aangehaald in de Kanto-regio. Af en toe werden er initiatieven besproken in de regio Chubu (Kanazawa), Kansai (Osaka, Kioto) of Chugoko (Hiroshima).

Uit de resultatenrekeningen, balansen en begrotingen kon niet worden afgeleid dat AFJ tijd en middelen heeft geïnvesteerd om de geografische scope uit te breiden naar Zuid-Korea en Taiwan.

Met de Belgische economische missie naar Zuid-Korea (2017) voor ogen, had AFJ het plan opgevat om zijn inspanningen naar Zuid-Korea en Taiwan op te voeren. Nadat de toenmalige Vlaamse minister-president echter zijn deelname had opgeschort, vielen de voorbereidingen van AFJ stil en zijn ze niet meer heropgestart. Het staatsbezoek van 25 tot 28 maart 2019 naar Zuid-Korea heeft evenmin een nieuwe impuls gegeven aan de plannen voor de uitbreiding van de actieradius van AFJ naar Zuid-Korea en Taiwan.

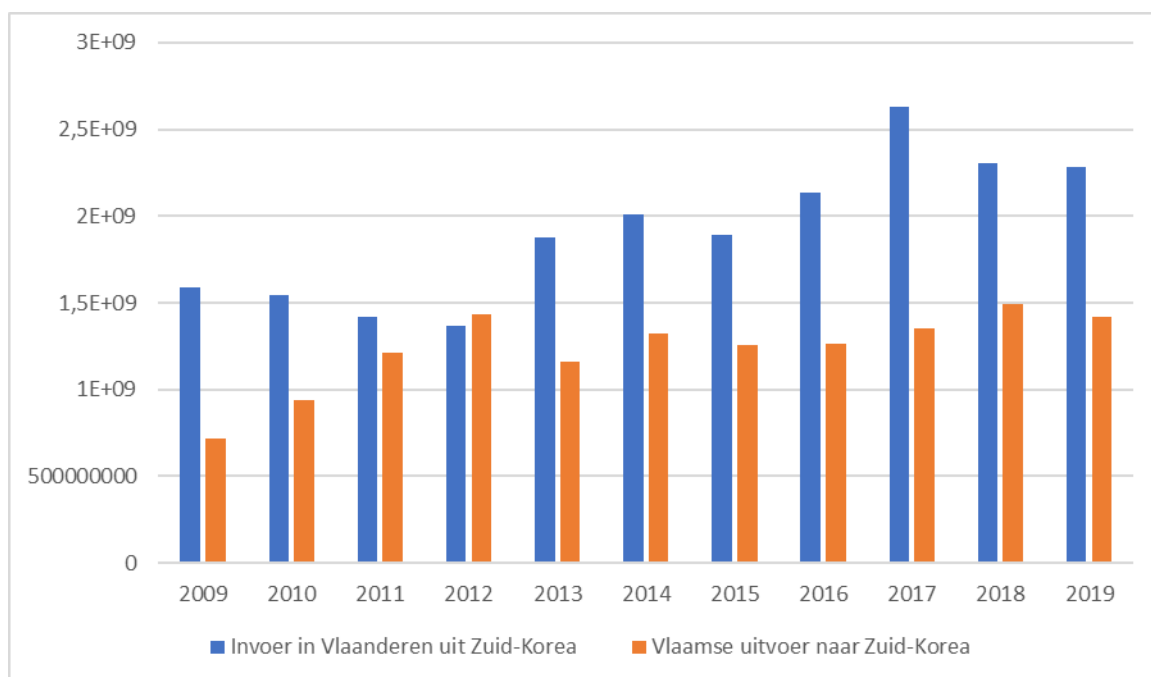
Op basis van cijfers uit de databanken van Kunstenpunt, kan worden gesteld dat er een beperkte groep artiesten op consistente wijze werkzaam was in Taiwan en Zuid-Korea tussen 2016 en 2019. In Taiwan werden 24 tentoonstellingen van Vlaamse kunstenaars georganiseerd, vooral in Taipei. In Zuid-Korea vonden 41 concerten plaats van Vlaamse musici en 28 theatervoorstellingen en performances. Er is dus belangstelling van de Vlaamse cultuursector in deze gebieden.

De cijfers van Eurostat (bijlage 9) tonen een sterke stijging van de handel in cultuurgooederen van Vlaanderen naar Taiwan in een periode van tien jaar, van 455.014.748 euro in 2009 naar 819.685.642 euro in 2019. Dat is een verhoging van 80%. De handel in cultuurgooederen van Taiwan naar Vlaanderen steeg van 486.142.421 euro naar 1.313.473.489 euro, bijna een verdriedubbeling tussen 2009 en 2019.

Grafiek 5: De Vlaamse in- en uitvoer van culturele goederen van en naar Taiwan tussen 2009 en 2019

De handel in cultuurgoederen van Vlaanderen naar Zuid-Korea in een periode van tien jaar is eveneens gestegen, van 713.564.150 euro in 2009 naar 1.418.967.430 euro in 2019. Dat is een verhoging van 98,86%. De handel in cultuurgoederen van Zuid-Korea naar Vlaanderen steeg van 1.586.374.698 euro in 2009 naar 2.281.925.003 euro in 2019, dat is een stijging van 43%.

Grafiek 6: De Vlaamse in- en uitvoer van culturele goederen van en naar Zuid-Korea tussen 2009 en 2019

4. Over de samenwerking met de federale diplomatie en de andere Vlaamse Vertegenwoordigers in Tokio

Dit deel houdt verband met de bepalingen van in de meerjarenovereenkomst vastgelegde strategische doelstellingen: §3. Arts Flanders Japan onderhoudt contact met de federale diplomatieke diensten en zorgt voor een goede informatiedoorstroming en wisselwerking met de andere entiteiten van de Vlaamse Overheid in Japan. In functie van publiekscommunicatie levert Arts Flanders Japan content over Vlaamse culturele aanwezigheid in Japan aan alle relevante overheidsactoren in Vlaanderen.

AFJ zou nauw moeten samenwerken met de officiële vertegenwoordigers van FIT en van Toerisme Vlaanderen in Tokio en bijdragen tot het succes van de acties van de vertegenwoordigers van de Vlaamse overheid in Japan, het uitbouwen van een hecht netwerk en het bevorderen van de onderlinge synergie via frequent overleg.

Uit de bevraging van de Vlaamse Economische Vertegenwoordiger, de attachee van Toerisme Vlaanderen en een diplomaat van de Belgische ambassade in Tokio, kwam naar boven dat Arts Flanders Japan de banden heeft aangehaald sinds de verhuis van Osaka naar Tokio. Ook met Nederland: op initiatief van AFJ komen sinds 2018 Nederlandssprekende Japanners bijeen op de Nederlandse ambassade. In 2017 was AFJ de gangmaker voor de deelname aan het European Literature Festival (ELF).

Elke maandag vindt er een coördinatievergadering met AFJ, FIT, AWEX, Brussels Invest & Export, WBI en TVL plaats in de Belgische ambassade. Een structureel overleg tussen de drie Vlaamse entiteiten volgt nadien bij FIT dat kantoor houdt in de ambassade. In de stakeholderbevraging wordt dit stevast aangehaald als een uitstekende gelegenheid om informatie omtrent de activiteiten te delen en naar mogelijke synergieën te zoeken. AFJ neemt daar constructief aan deel, het heeft een stevig netwerk in Japan en steunt evenementen die Vlaanderen in de schijnwerpers zet. De Vlaams economisch vertegenwoordiger in Japan zetelt ook in de raad van bestuur van AFJ, waardoor het mogelijk is om initiatieven op elkaar af te stemmen.

In vergelijking met de periode 2011-2015 is de projectsamenwerking tussen TVL, AFJ en FIT in Japan gedaald omwille van een vermindering van budgetten. Zowel AFJ als TVL moeten meer op hun corebusiness afstemmen zodat de mogelijkheid tot synergie is verminderd. Tijdens deze projecten kon goed worden samengewerkt, werd gesteld in de stakeholderbevraging, vooral tijdens projecten in de creatieve industrieën die zowel een culturele, economische als een toeristische dimensie hebben. Meer culturele evenementen in Japan overtuigen Japanse globetrotters ook om Vlaanderen te bezoeken. Zowel de vertegenwoordiger van FIT als van TVL hopen op een verhoging van de capaciteit om samen projecten op te zetten.

5. Over de beschikbare middelen en op welke wijze ze werden besteed

In de meerjarenovereenkomst 2016-2020 werd de presentatiefunctie van Arts Flanders Japan uit de missie geschrapt. Parallel aan deze beslissing werd de toelage van de Vlaamse overheid afgebouwd over een periode van vijf jaar, van 550.000 euro in 2016, over 500.000 euro in 2017, 450.000 euro in 2018, 400.000 euro in 2019 tot 350.000 euro in 2020. De daling van de subsidiebedragen zorgde ervoor dat het aandeel van de werkingskosten van AFJ steeg in de bestedingen en dat AFJ sterker leunde op de projectsubsidies van de Vlaamse cultuursector en op de middelen van de culturele bovenbouw.

De begrotingen 2017, 2018, 2019 en 2020, de resultatenrekeningen en de balansen van 2017, 2018 en 2019 werden tegen het licht gehouden. Omdat Arts Flanders Japan een Japanse rechtspersoon is die als stichting onder de voogdij van het Japans ministerie van Binnenlandse Zaken valt, gebruikt AFJ een format voor de jaarrekeningen, de balans en de begroting die zowel voor de Vlaamse Regering als voor de Japanse Regering kan gelden. Een door de Japanse overheid gecertificeerde boekhouder bezorgde jaarlijks een boekhoudkundig certificaat over de balansen en jaarrekeningen van AFJ. De raad van bestuur van AFJ ziet streng toe op goed bestuur.

Een lezing van de rekeningen is geen sinecure omdat een Japanse stichting alle vaste kosten verplicht als personeel, huur, en kantoorkosten met een coëfficiënt van 50 procent tot 80 procent moet toewijzen aan een activiteit. Vaste kosten worden met andere woorden opgesplitst in vaste kosten als activiteitsuitgave en vaste kosten die zo aanvaard worden. In de begrotingen van Arts Flanders Japan is de verhouding ongeveer 80-20. Dit verandert niets aan de uiteindelijke rekeningen, ze maakt enkel de weergave en lezing een stuk complexer, mede omdat een aantal initiatieven dikwijls de periode van een boekjaar overspannen, en omdat bijvoorbeeld transportkosten niet steeds gealloceerd kunnen worden aan één activiteit.

Vanop het begrotingsprogramma Buitenlands Beleid ontving AFJ voor de duur van de meerjarenovereenkomst in totaal 1.700.000 euro of gemiddeld 424.000 euro per jaar. De besteding van de middelen kende een vrij constant patroon. Ongeveer 23% van de uitgaven ging naar de activiteiten van AFJ, 48% ging naar salarissen en vergoedingen, en 10% naar kantoorkosten en logistiek. De overige 19% van de uitgaven ging naar het reservefonds, de lidgelden, de verzekeringen en de afschrijvingen van AFJ. Het stijgend aandeel van de werkingskosten in de bestedingen (van 23% in 2017 naar 30% in 2019) is een logische gevolg van de daling van de subsidiebedragen:

:

	ACTIVITEITEN		GEBOUWEN/ KANTOOR/ LOGISTIEK		SALARISSEN / VERGOEDINGEN		TOTAAL
2017	129 328 €	22,90%	51 566 €	9,13%	253 259 €	44,85%	564 727 €
2018	122 668 €	20,73%	60 237 €	10,18%	227 063 €	38,37%	591 730 €
2019	139 353 €	30,65%	48 521 €	10,67%	237 864 €	52,32%	454 639 €
2020	79 656 €	19,07%	49 157 €	11,77%	257 530 €	61,64%	417 795 €

Tussen 2017 en 2020 ging een relatief hoog percentage van de uitgaven naar activiteiten (23% of 129.328 euro) die Vlaanderen moeten promoten in Japan, en 1,83% of 31.092 euro naar de online promotie van Vlaanderen. Dat is weinig in verhouding met de rol die SNS (Social Networking Sites) spelen in het dagelijks leven in Japan.

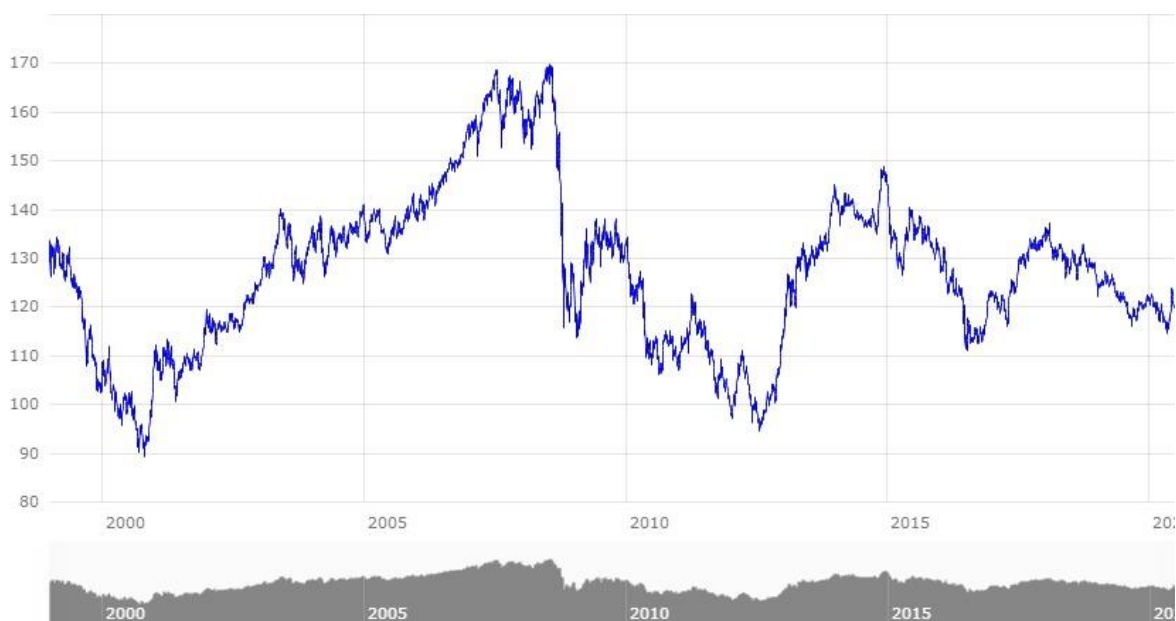
Om schommelingen in wisselkoersen op te vangen, mag Arts Flanders Japan een reservefonds opbouwen tot maximum 20% van het jaarlijks subsidiebedrag (art. 10§5). In 2010 en in 2012 hield het Flanders Center Osaka een hogere reserve aan dan toegelaten (20%)⁵. Sindsdien bleef het reservefonds onder de 20%, ook in 2018 toen er 65.384 euro werd overgedragen en bijgevoegd bij de reserve van 23.459 euro van dat boekjaar (samen 88.843 euro: 19,74% van het subsidiebedrag van 450.000 euro van 2018):

	2017	2018	2019	2020
Subsidiebedrag	500.000 €	450.000 €	400.000 €	350.000 €
Aangehouden pensioen of overgedragen pensioen	64.695 €	65.384 €	0 €	0 €
Pensioenfonds	25.680 €	23.459 €	24.483 €	25.847 €
Totaal reserve	90.375 €	88.843 €	24.483 €	25.847 €
Reserve t.o.v. subsidiebedrag	18,08%	19,74%	6,12%	7,38%

AFJ legt deze reserve aan om wisselrisico's op te vangen, de overgang van het ene jaar naar het andere mogelijk te maken en om de maanden te overbruggen waarop de eerste schijf van de jaarlijkse subsidie op zich laat wachten. De reserve van liquide middelen in de balans zijn geen (activa) posities die lang aangehouden worden. Ze zijn een momentopname. Op 1 januari komen deze middelen opnieuw in de uitgavenstroom terecht.

Hoewel AFJ in artikel 10§3 nog werd aangemoedigd om actief op zoek te gaan naar andere financieringsbronnen bij zijn leden, het bedrijfsleven, de Japanse overheden en de Europese Unie, werd daar in 2018 op teruggekomen, omdat een investering van energie en middelen in het genereren van beperkte sponsorinkomsten, niet paste bij de vernieuwde focus van AFJ gericht op het uitbouwen van duurzame netwerken en structuren.

⁵ Evaluatierapport meerjarenovereenkomst 2011-2015, hoofdstuk 3.1, pagina 15

Grafiek 7: Wisselkoers euro uitgedrukt in Yen voor de periode 2009-2019 (juni 2020)

De gemiddelde wisselkoers in de periode 2016-2020 bedroeg 1 EURO = 124.40 Japanse Yen (JPY)⁶. De wisselkoers fluctueerde matig met verschillen tot maximaal 8,01 %. Zo bedroeg de wisselkoers in 2016 gemiddeld 1 EURO = 122,39 JPY, in 2017 was dat 1 EURO = 121.09 JPY, in 2018 1 EURO = 130 JPY en in 2019: 1 EURO = 124, 56 JPY. Als de wisselkoers van 2015 (1 EURO = 138 JPY) en van de eerste helft van 2020 (1 EURO = 115 JPY⁷) erbij wordt gerekend, dan tekent de fluctuatie zich scherper af (20%).

Gezien de Japanse Yen structureel sterker staat tegenover de euro, betekent een daling van 20% minder Japanse Yens voor hetzelfde aantal euro's. Omdat de werkingmiddelen van Arts Flanders Japan in euro's worden uitbetaald, betekent dit bijvoorbeeld dat voor de 350.000 euro van 2020 er Japanse Yen ter waarde van 70.000 euro minder werd gewisseld tegenover 2015.

In de begrotingsdocumenten ontbrak een duiding van de jaarrekeningen en van de meest in het oog springende elementen, zoals van de inkomsten, de uitgaven en de reserves. Het was niet mogelijk om op basis van de financiële rapporteringsdocumenten de bestedingen per activiteit te destilleren. Het was met andere woorden niet mogelijk om op basis van de begrotingen, resultatenrekeningen en balansen een volledig en correct beeld te verschaffen van de mate waarin AFJ uitvoering heeft gegeven aan de meerjarenovereenkomst.

⁶ Europese Centrale Bank:
<https://www.ecb.europa.eu/stats/policy-and-exchange-rates/euro-reference-exchange-rates/html/eurofxref-graph-jpy.en.html>

⁷ Laatste update op 22 juni 2020

Is AFJ erin geslaagd om culturele uitwisseling tussen Vlaanderen en Japan te bevorderen?

- (1) Arts Flanders Japan heeft een aanwijsbare bijdrage geleverd tot het bevorderen van uitwisseling tussen Vlaanderen en Japan (art. 3§1 en 3§2). De concrete doelen die de koepelorganisaties in het vooruitzicht hadden gesteld in de strategienota 2018-2020 (bijlage 5), werden overwegend behaald.
- (2) Arts Flanders Japan heeft geïnvesteerd in de uitbouw, de versterking en het onderhoud van netwerken in de Vlaamse en Japanse cultuursectoren (art. 3§2). Er zijn geen indicaties gevonden dat ook netwerken werden uitgebouwd of onderhouden buiten de academische en culturele sector om. Met andere beleidsdomeinen dan Internationaal Vlaanderen en Cultuur, Jeugd, Sport en Media werd nauwelijks samengewerkt.
- (3) Het bleek moeilijk om op elk terrein even beslagen te zijn en even impactvol te werk te gaan. Dit hangt nauw samen met de expertise en het netwerk van AFJ, maar ook met de breed geformuleerde scope van de operationele doelstellingen in de meerjarenovereenkomst, namelijk “het promoten van de Vlaamse cultuur”.
- (4) Gezien het lage aantal ad-hocrapporteringen en contactmomenten met BUZA en CJM die werden geïnitieerd vanuit Arts Flanders Japan, kan niet worden gesteld dat AFJ voldoende heeft geïnformeerd over de ontwikkelingen, kansen en contacten in het culturele veld in Japan (art. 3§2).
- (5) Ondanks besparingen in de cultuursector blijft Japan op de radar van Vlaanderen en Vlaanderen op de radar van Japan. Cijfers uit databanken van Kunstenpunt en Eurostat tonen een aanzienlijk groeipatroon in de culturele uitwisseling tussen Vlaanderen en Japan. Eerder dan een causaal verband met de werking van Arts Flanders Japan, tonen de data dat Vlaanderen en Japan de laatste tien jaar belangrijker zijn geworden voor elkaar.

Is AFJ erin geslaagd om het Nederlands en de Nederlandstalige literatuur in Japan te promoten?

- (6) AFJ heeft zich actief getoond op het vlak van de promotie van het Nederlands en de Nederlandstalige literatuur in Japan en wordt daarvoor gewaardeerd door een meerderheid van de respondenten uit de Vlaamse culturele sector.
- (7) Uit de stakeholderbevraging kwam naar voor dat Japan niet de gemakkelijkste regio is om grote winsten te boeken voor het Nederlands. Net als in andere landen speelt in Japan het probleem dat het aantal instellingen waar Nederlands wordt gedoceerd, in het voorbije decennium is afgenomen, net als het aantal studenten. Net omdat de Japanse cultuur een gesloten cultuur is, vinden Flanders Literature en de Taalunie het belangrijk om via bemiddelaars als Arts Flanders Japan het vertrouwen te winnen van de lokale partners.

- (8) Op het vlak van online promotie en communicatie van de Vlaamse cultuur in Japan, is er nog heel wat voor verbetering vatbaar. Vandaag worden er gemiddeld 35 tot 40 berichten per jaar gepost op de Facebookpagina van AFJ. In een land en een tijd waar intensief gebruik wordt gemaakt van socialmediakanalen, is dit onvoldoende. Daarnaast wordt er nauwelijks gebruik gemaakt van Instagram en Twitter. Ook zijn er haast geen persartikels over de Vlaamse cultuur in de Japanse media verschenen, bijgehouden en teruggevonden.

Is AFJ erin geslaagd om de actieradius uit te breiden naar Zuid-Korea en Taiwan?

- (9) Volgens de jaarverslagen 2017, 2018, 2019 en het voorstel van werking 2020 vond twee derde van de initiatieven die zich uitrolden tussen 2016 en 2020 plaats in de Kanto-regio, één vijfde vond plaats in de Kansai-regio (Osaka, Kioto) en 15 procent in andere regio's.
- (10) Hoewel een uitbreiding van de actieradius naar Zuid-Korea of Taiwan nauwelijks aan de orde was, tonen de cijfers van Eurostat een sterke stijging van de handel in cultuurgooederen tussen Vlaanderen en Taiwan en Zuid-Korea. Het gaat vaak om een verdubbeling of een verdriedubbeling tussen 2009 en 2019. Vanuit de Vlaamse cultuursector is de interesse voor Zuid-Korea en Taiwan niet verminderd.

Over de samenwerking met de federale diplomatie en de andere Vlaamse vertegenwoordigers in Tokio

- (11) AFJ heeft regelmatige contacten met de federale diplomatie in Japan en frequent overleg met de andere Vlaamse vertegenwoordigers in Tokio. Ook met de Nederlandse ambassade in Tokio wordt actief samengewerkt.
- (12) Het aantal concrete synergieën tussen AFJ, TVL en FIT is gedaald omwille van een vermindering van de financiële slagkracht van AFJ en TVL. Tijdens deze projecten kon goed worden samengewerkt, bijvoorbeeld tijdens projecten in de creatieve industrieën die zowel een culturele, economische als een toeristische dimensie hebben.

Over de beschikbare middelen en op welke wijze ze werden besteed

- (13) Parallel aan het schrappen van de presentatiefunctie van AFJ in de meerjarenovereenkomst 2016-2020, werd de toelage van de Vlaamse overheid afgebouwd over een periode van vijf jaar, van 550.000 euro in 2016, over 500.000 euro in 2017, 450.000 euro in 2018, 400.000 euro in 2019 tot 350.000 euro in 2020.
- (14) De daling van de subsidiebedragen zorgde ervoor dat het aandeel van de werkingskosten van AFJ steeg in de bestedingen en dat AFJ sterker leunde op de projectsubsidies van de Vlaamse cultuursector en de middelen van de culturele bovenbouw.

- (15) De uitgaven van AFJ tussen 2017 en 2020 kent een constant patroon: 23% ging naar de activiteiten die Vlaanderen promoten in Japan, 48% naar salarissen en vergoedingen, en 10% naar kantoorkosten en logistiek. De overige 19% van de uitgaven ging naar het reservefonds, de lidgelden, de verzekeringen en de afschrijvingen van AFJ.
- (16) Tussen 2017 en 2020 ging 1,83% of 31.092 euro van de uitgaven naar de online promotie van Vlaanderen in Japan. Dat is weinig in verhouding met de rol die SNS (Social Networking Sites) spelen in het dagelijks leven in Japan.
- (17) Hoewel AFJ in artikel 10§3 nog werd aangemoedigd om actief op zoek te gaan naar andere financieringsbronnen bij zijn leden, het bedrijfsleven, de Japanse overheden en de Europese Unie, werd daar in 2018 op teruggekomen, omdat een investering van energie en middelen in het genereren van beperkte sponsorinkomsten, niet paste bij de vernieuwde focus van AFJ gericht op het uitbouwen van duurzame netwerken en structuren.
- (18) Om schommelingen in wisselkoersen op te vangen, mag Arts Flanders Japan een reservefonds opbouwen tot maximum 20% van het jaarlijks subsidiebedrag (art. 10§5). In 2010 en in 2012 hield het Flanders Center Osaka een hogere reserve aan dan toegelaten. Sindsdien bleef het reservefonds onder de 20%.
- (19) Tussen 2015 (1 EUR = 138 JPY) en de eerste helft van 2020 (1 EUR = 115 JPY) tekende zich een scherpe fluctuatie van de wisselkoers af (20%). Gezien de Japanse Yen structureel sterker staat tegenover de euro, betekent een daling van 20% dat de subsidie van 350.000 euro van dit jaar, in 2015 nog 70.000 euro meer opleverde.
- (20) Het was met andere woorden niet mogelijk om op basis van de begrotingen, resultatenrekeningen en balansen een volledig en correct beeld te verschaffen van de mate waarin AFJ uitvoering heeft gegeven aan de meerjarenovereenkomst.

DEEL IV: AANBEVELINGEN

- (1)** Aanbevolen wordt om de operationele doelstellingen aan te scherpen per sector (bv. de creatieve industrieën) en een geografische focus aan te brengen (bv. Kyushu, westelijk Japan). Het bleek moeilijk om op elk terrein even beslagen te zijn en even impactvol te werk te gaan. Dit hangt nauw samen met de expertise en het netwerk van AFJ, maar ook met de breed geformuleerde scope van de doelstellingen in de meerjarenovereenkomst.
- (2)** Aanbevolen wordt om het aantal ad-hocrapporteringen en de contactmomenten met BUZA te verhogen zodat AFJ kan informeren over de ontwikkelingen en kansen in Japan. Verder kan worden nagegaan hoe de betrokkenheid van de andere departementen en agentschappen van de Vlaamse overheid bij de werking van AFJ kan worden vergroot.
- (3)** Aanbevolen wordt om een nieuwe impuls te geven aan de academische samenwerking met onder meer de Universiteit van Nagasaki waar taallessen Nederlands deel uitmaken van het Dutch Studies-programma. Behalve met de universiteiten van Gent (UGent) en Leuven (KULeuven) zijn er geen academische uitwisselingsakkoorden met universiteiten in Japan.
- (4)** AFJ leunde de voorbije jaren sterker op de projectsubsidies van de Vlaamse cultuursector en de middelen van de culturele bovenbouw. Aanbevolen wordt om een budget te oormerken voor de organisatie van netwerkmomenten, B2B-events, bezoekersprogramma's, en projecten die de krachten bundelen met FIT en TVL in Tokio.
- (5)** Aanbevolen wordt om minder in te zetten op publieksevenementen en meer op de online promotie van Vlaanderen via Twitter, Line en Facebook. Idealiter in het Japans, Engels en Nederlands om niet alleen de lokale Japanse bevolking, maar ook de Vlamingen in Japan en andere geïnteresseerden te bereiken die het Nederlands of Japans niet machtig zijn. In de online communicatie hoeven de operationele doelstellingen niet te worden aangescherpt per sector, noch moet er een geografische focus worden aangebracht: het uitvoeren van een communicatieplan is minder arbeidsintensief dan het opzetten of faciliteren van evenementen en kan worden uitgevoerd door een personeelsbestand van 2 VTE's.
- (6)** Aanbevolen wordt om te zoeken naar oplossingen voor het beheer van de wisselkoersrisico's die momenteel worden afgewenteld op Arts Flanders Japan.
- (7)** Aanbevolen wordt om in een nieuwe meerjarenovereenkomst een aantal duidelijke, haalbare en meetbare doelstellingen te formuleren, waarop in de komende periode prioritair kan worden ingezet. Daarnaast zouden afspraken moeten worden gemaakt over de structuur van de rapporteringsdocumenten die op transparante wijze de inkomsten, uitgaven en reserves in beeld moeten brengen. Ten slotte kan beter gebruik worden gemaakt van werkplannen die elke drie jaar worden geëvalueerd via een kwantitatief (enquête) en een kwalitatief onderzoek (focusgroep).

Bijlage 1 : Stichtingsakte van het Flanders Center

Articles of Association of the Flanders Center

Chapter I General Provisions

Name

Article 1.

The name of this Corporation is The Flanders Center.

Business Office

Article 2.

The Corporation has its business office at 8-2-6 Uehonmachi, Tennoji-ku, Osaka City.

Chapter II Purpose and Activities

Purpose

Article 3.

The purpose of the Corporation is to collect and exhibit informative materials on musical activities, cultural property and other similar fields, and to study such material in order to deepen Osaka citizens' understanding of Western music and art, and thereby to contribute to the development of cultural exchanges between Osaka Prefecture and Flanders, Belgium, as well as the art and culture of both entities.

Business Activities

Article 4.

The Corporation shall carry out the following business activities for achieving the purpose specified in the preceding Article:

- (1) conduct studies on Western music and culture, in general, and the music of classical Nederland composer groups, Renaissance music, baroque music, and the music of modern Belgian composers, in particular;
- (2) hold concerts performed by choruses, instrument ensembles and others, and music classes;
- (3) maintain and manage museum facilities;
- (4) collect, preserve, study and exhibit informative materials on Belgian and Flemish music and culture;
- (5) hold classes and lecture meetings on Belgian and Flemish music and culture;
- (6) hold exchanges with and assist artists, scholars, and groups, focusing on Japanese and Belgian musicians and scholars of music; and
- (7) carry out other activities needed to accomplish the purpose specified in the preceding Article.

Chapter III

Assets and Accounting

Composition of Assets

Article 5.

The assets of the Center consist of:

- (1) property recorded in the Schedule: List of Property, which includes donations made by the Belgian Ministry of Culture at the time of the Corporation's inception and made by the Government of Flanders, Belgium, and others since 1980;
- (2) productions from the assets;
- (3) revenues from business activities;
- (4) endowments; and
- (5) other revenues.

Types of Assets

Article 6.

1. The assets of the Corporation shall be divided into two types: fundamental assets and operating assets.
2. The fundamental assets consist of assets recorded in the Fundamental Assets category of the Schedule: List of Property and assets that are due to be included in the fundamental assets in the future.
3. The operating assets are those assets other than the fundamental assets.
4. When determining the assets under the preceding two Paragraphs, endowments that are designated by donors shall be determined as so designated.

Management of Assets

Article 7.

The Chairperson for Board of Directors shall manage the assets of the Corporation. Of the fundamental assets, cash shall be used to purchase reliable securities, or be set aside as fixed-amount postal savings, or be deposited in a reliable trust bank, or be accumulated as time deposits by the Chairperson for Board of Directors subject to the decision of the Board of Directors.

Disposal of Assets

Article 8.

The fundamental assets shall not be disposed of or furnished as collateral; provided, however, that if necessary due to unavoidable circumstances in the conduct of the Corporation's business activities, only some of the fundamental assets may be disposed of or furnished as collateral subject to the decision of the Board of Directors and with the approval of the Osaka Prefectural Board of Education.

Disbursement of Expenses

Article 9.

Expenses needed by the Corporation to carry out its business activities shall be disbursed from the productions from the assets, revenues from business activities and other operating assets.

Business Projects and Revenue and Expenditure Budget

Article 10.

Business projects of the Corporation and its associated revenue and expenditure budget shall be developed by the Chairperson for Board of Directors before each accounting year begins and, after they have been approved by the Board of Directors, shall be submitted to the Osaka Prefectural Board of Education. The same shall apply when business projects and a revenue and expenditure budget have been changed.

Business Reports and Settlement of Accounts

Article 11.

1. The Chairperson for Board of Directors shall prepare a report on the final accounts of the Corporation within two months of the end of each accounting year and after the report has been approved by the Board of Directors, shall submit it, together with a list of property, a business report, a statement of reasons for changes to property, and a statement of Auditors' opinions, to the Osaka Prefectural Board of Education Board.
2. In the event that there is an earned surplus in the Corporation's final accounts, part or all of the earned surplus shall, subject to the decision of the Board of Directors, be included in the fundamental assets or be carried forward to the following accounting year.

Assuming Obligations Not Provided For in the Budget

Article 12.

In the event that a Corporation intends to assume obligations other than those provided for in the revenue and expenditure budget or relinquish its rights, it shall obtain the approval of the Board of Directors and obtain the endorsement of the Osaka Prefectural Board of Education. The same shall apply to loans (excluding temporary borrowings that should be repaid from the revenues earned in the applicable accounting year).

Accounting Year

Article 13.

An accounting year of the Corporation begins on January 1 of each year and ends on December 31 of the same year.

Chapter IV

Board Members, Councilors and Staff

Types of Board Members

Article 14.

The Corporation shall have the following Board Members:

- (1) no less than seven, and no more than nine, Directors (including one Chairperson for Board of Directors, one Vice Chairperson for Board of Directors, and one Managing Director for Board of Directors); and
- (2) no less than one, and no more than two, Auditors.

Appointment of Board Members

Article 15.

The Director General of the Flemish Government's International Exchange Bureau shall be appointed as one of the Directors, and the Chairperson for Board of Directors shall appoint other Directors and Auditors with the consent of the Board of Councilors.

A Chairperson for Board of Directors, a Vice Chairperson for Board of Directors and a Managing Director for Board of Directors shall be appointed by the Board of Directors on the recommendation of the Flemish Government.

Duties

Article 16.

1. The Chairperson for Board of Directors shall generally superintend and manage the Corporation's functions and represent the Corporation on all occasions.
2. In the absence of the Chairperson for Board of Directors, the Vice Chairperson for Board of Directors shall act for him/her and take over his/her duties.
3. The Managing Director for Board of Directors shall assist the Chairperson for Board of Directors and perform his/her daily duties in accordance with the decision of the Board of Directors.

Article 17.

The Directors shall organize the Board of Directors and decide and execute the Corporation's business activities.

Article 18.

The Auditors shall perform their duties under Article 59 of the Civil Code.

Term of Office of Board Members

Article 19.

1. The term of office of a Board Member of the Corporation shall be four years and a Board Member may be reelected; provided, however, that the term of office of the Chairperson for Board of Directors and the Vice Chairperson for Board of Directors appointed pursuant to Article 15 shall be the term during which they are in office.
2. The term of office of a Board Member elected to fill a vacancy or to assume an additional officership shall be the remaining portion of his/her predecessor's or incumbent Member's term.
3. A Board member whose term of office has expired shall continue to perform his/her duties until his/her successor assumes officership.
4. In the event that a Board Member has committed an act that may disqualify him/her from serving as a Board Member of the Corporation or under special circumstances, even during his/her term of office, the Chairperson for Board of Directors may dismiss him/her subject to the decision of the Board of Directors.

Remuneration of Officers

Article 20.

1. The Board Members shall serve without remuneration; however, that regular Board Members may receive remuneration.

2. Remuneration for regular Board Members shall be determined by the Chairperson for Board of Directors subject to the decision of the Board of Directors.

Councilors

Article 21.

1. The Corporation shall have not less than seven, and not more than nine, Councilors.
2. Councilors shall be elected by the Board of Directors and be appointed by the Chairperson for Board of Directors.
3. The term of office of a Councilor shall be two years; provided, however, that a Councilor may be reelected. The provisions of Article 19 shall apply mutatis mutandis to the Councilors. In this case, "Board Member" in Article 19 shall read "Councilor."

Article 22.

The Councilors shall organize the Board of Councilors and, in addition to those particulars provided for in these Articles of Association, respond to the Board of Directors' request for advice about those particulars that they deem are necessary and give the Chairperson for Board of Directors advice about the said particulars.

Staff

Article 23.

1. The Corporation shall have staff such as secretaries for the purpose of performing clerical tasks.
2. Staff shall be appointed or dismissed by the Chairperson for Board of Directors.
3. Staff shall receive remuneration.

Chapter V Meetings

Convening a Meeting

Article 24.

1. A meeting of the Board of Directors shall be convened by the Chairperson for Board of Directors twice a year; provided, however, that the Chairperson for Board of Directors shall convene an extraordinary meeting of the Board of Directors when he/she deems it necessary or when at least one-third of the incumbent Directors have requested the convening of an extraordinary meeting of the Board of Directors by submitting a document setting forth the agenda of the meeting.
2. A meeting of the Board of Directors shall be presided over by the Chairperson for Board of Directors.

Quorum and Decision

Article 25.

1. The Board of Directors shall not commence the proceedings of a meeting and decide on matters unless a majority of the incumbent Directors are present at the meeting; provided,

however, that a person who intends to exercise his/her voting rights in writing or by proxy – by authorizing another Director present to exercise his/her voting rights – shall be considered as an attendant.

2. Unless otherwise expressly provided for herein, all matters on the agenda of a meeting of the Board of Directors shall be decided by a majority of the Directors present and, in case of a tie, shall be decided by the Chairperson for Board of Directors.

Board of Councilors

Article 26.

1. The Board of Directors shall consult the Board of Councilors in advance about:
 - (1) matters concerning a business project and a revenue and expenditure budget;
 - (2) matters concerning a business report and the settlement of accounts;
 - (3) matters concerning the purchase of movables, the disposal of fundamental assets, or the furnishing of fundamental assets as collateral; and
 - (4) other essential matters which are related to the Corporation's business activities and about which the Board of Directors deems it necessary to consult the Board of Councilors.

Article 27.

1. A meeting of the Board of Councilors shall be convened by the Chairperson for Board of Directors when he/she deems it necessary; provided, however, that the Chairperson for Board of Directors shall convene a meeting of the Board of Councilors when at least one-third of the incumbent Councilors have requested the convening of a meeting of the Board of Councilors by submitting a document setting forth the agenda of the meeting.
2. The Chair of a meeting of the Board of Councilors shall be elected from among the Councilors by their mutual vote.

Minutes of the Proceedings

Article 28.

Proper minutes shall be taken of the proceedings of all meetings and shall be signed and sealed by the Chair and at least two representatives in attendance. The minutes shall be kept accordingly.

Chapter VI Members

Article 29.

Persons who endorse the purpose of the Corporation and pay membership dues of 3,000 yen a year shall be regarded as Members of the Corporation.

Chapter VII Modification of the Articles of Association and Dissolution

Modification of the Articles of Association

Article 30.

These Articles of Association shall not be modified without the consent of at least two-thirds of the incumbent Directors and the approval of the Osaka Prefectural Board of Education.

Dissolution

Article 31.

The dissolution of the Corporation shall be subject to the consent of at least three-quarters of the incumbent Directors and three-quarters of the incumbent Councilors, and also the approval of the Osaka Prefectural Board of Education.

Disposal of Remaining Assets

Article 32.

After dissolution, the Corporation's remaining assets shall be donated to the national or local government or a public interest corporation which has a purpose similar to that of this Corporation subject to the consent of all the Directors and the approval of the Osaka Prefectural Board of Education.

Delegation

Article 33.

In addition to the particulars specified herein, those particulars which are needed to operate the Corporation shall be provided for separately after the decision of the Board of Directors.

SUPPLEMENTARY PROVISIONS

1. These Articles of Association shall become effective as from the day when the approval of the Osaka Prefectural Board of Education is granted.

Approval dated April 23, 1975; Osaka Prefectural Board of Education Directive No. 439.

2. The following persons are the Directors and Auditors of the Corporation at the time of its inception:

Director (Chairperson for Board of Directors)	Belgian Ambassador to Japan
Director (Vice Chairperson for Board of Directors)	Belgian Consul General in Osaka
Director	Belgian Vice Minister of Culture
Director (Managing Director for Board of Directors)	Robert Vliegen
Director	Hiroshi Ishizaka
Director	Kazuma Uehara
Director	Kouichiro Hayashi
Auditor	Tomio Harada

SUPPLEMENTARY PROVISION

These regulations shall become effective as from the day of official announcement.

Approval dated July 15, 1975; Osaka Prefectural Board of Education Directive No. 916.

SUPPLEMENTARY PROVISION

These regulations shall become effective as from the day of official announcement.

Approval dated December 18, 1981; Osaka Prefectural Board of Education Directive No. 754.

SUPPLEMENTARY PROVISION

These regulations shall become effective as from the day of official announcement.

Approval dated September 26, 1984; Osaka Prefectural Board of Education Directive No. 488.

SUPPLEMENTARY PROVISION

These Articles of Association shall become effective as from the day when the approval of the Osaka Prefectural Board of Education is granted; provided, however, that notwithstanding the provisions of Article 13, the Corporation's accounting year 1987 shall be from April 1, 1987 to December 31, 1987.

Approval dated August 5, 1987; Osaka Prefectural Board of Education Directive No. 408.

Bijlage 2: Geografische kaart van Japan met de Kanto-regio eruit gelicht

Bijlage 3: Samenstelling van de Raad van Bestuur van Arts Flanders Japan (april 2020)

Naam	Functie	Prefectuur Regio
Masanori Ikeda (Voorzitter)	Senior Advisor en voormalig voorzitter, Nippon Shokubai Co. Ltd.	Osaka Kansai
Bernard Catrysse	Directeur, Arts Flanders Japan	Tokio Kanto
Dirk De Ruyver	Vlaamse Economische Vertegenwoordiger, Flanders Investment & Trade	Kanagawa Kanto
Tsutomu Masuko	Professor, Mukogawa Women's University School of Music	Hyogo Kansai
Shichio Minato	Secretaris-Generaal, EU-Japan Fest Japan Committee	Tokio Kanto
Dirk de Ruyver	Vlaamse Economische Vertegenwoordiger, Flanders Investment & Trade	Kanagawa Kanto
Ellen Van Goethem	Associate Professor, Graduate School of Humanities, Kyushu University	Fukuoka, Fukuoka
Syuji Kogi	Secretaris- Generaal, EU-Japan Fest Japan Committee	Tokio Kanto
Tsutomu Morimoto	Executive Officer, Daikin Industries, LTD	Osaka Kansai
Takako Nakajima	Professor, Osaka University of Commerce	Osaka Kansai
Masaru Onishi	Former Adviser, Kaneka Corporation	Tokio Kanto
Tsunehiro Yoshimoto	Representative director, Vital Art box	Tokio Kanto

Bijlage 4: Meerjarenovereenkomst 2016-2020 tussen de Vlaamse Regering en Arts Flanders Japan

Meerjarenovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en het Flanders Center

De ondergetekenden:

1. de Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door haar regering in de persoon van de heer Geert BOURGEOIS, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, hierna genoemd **de minister**, enerzijds

en

2. het Flanders Center, een stichting naar Japans recht statutair gevestigd in Osaka (Japan), hierna genoemd **het FC**, vertegenwoordigd door de heer Bernard CATRYSSSE, directeur, anderzijds

- gelet op de cruciale rol die het FC vervult sinds 1974 in de betrekkingen tussen Vlaanderen en Japan en dit zowel op academisch, cultureel, als economisch vlak en gezien het ruime netwerk van contacten dat het FC in deze sectoren heeft uitgebouwd;
- gelet op de belangrijke steun van de Vlaamse Overheid bij het ontstaan van het FC maar ook bij de verdere ontplooiing van haar activiteiten in Japan en gelet op de steun van een aantal Japanse bedrijven uit westelijk Japan die in Vlaanderen geïnvesteerd hebben en hun steun verleend hebben aan de uitbouw van dit Vlaams-Japans platform;
- gelet op de bijzondere aandacht die in de beleidsnota “buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking 2014-2019” wordt gewijd aan Japan en het ontplooiën van een Vlaamse culturele diplomatie;
- gelet op de evaluatie van de samenwerking van het Flanders Center door het Departement internationaal Vlaanderen in 2016 en de consultatieronde met het culturele middenveld die hierop volgde;

Rekening houdend met de toekomstvisie van de Raad van Bestuur van het Flanders Center uit 2016;

zijn het volgende overeengekomen:

Art 1. Strategische opdracht

§1. De strategische opdracht van Arts Flanders Japan is om de culturele relaties tussen Vlaanderen en Japan te dynamiseren en te voeden. In globo neemt ze de rol op van makelaar,

netwerker, bruggenbouwer en aanjager van de Vlaams-Japanse culturele interactie en samenwerking.

Art. 2 Naamswijziging

§1 Het Flanders Center Japan verbindt er zich toe om zijn naam te wijzigen in Arts Flanders Japan.

§2 Verder in deze overeenkomst wordt de contractpartij Flanders Center aangeduid met “Arts Flanders Japan”

Art 3. Operationele doelstellingen

§1. Arts Flanders Japan vervult ten aanzien van de culturele sector in Vlaanderen volgende functies:

- Makelaarsfunctie: Arts Flanders Japan treedt op als makelaar voor de Vlaamse culturele sector in Japan. Als makelaar kan Arts Flanders Japan een rol spelen bij de begeleiding, ondersteuning en bemiddeling van Vlaamse culturele actoren actief op de Japanse markt.
- Brugfunctie: Arts Flanders Japan verlaagt de drempels voor culturele samenwerkingsinitiatieven tussen Vlaanderen en Japan.

§2 Arts Flanders Japan vervult ondermeer volgende taken:

- Netwerking: Arts Flanders Japan investeert in het uitbouwen, onderhouden en versterken van netwerken in de Vlaamse en Japanse culturele sector.
- Informatieverstrekking: Arts Flanders Japan verzekert de opvolging van én informatieverstrekking over ontwikkelingen, opportuniteiten of contacten op cultureel vlak in Japan.
- Taalpromotie: Arts Flanders Japan promoot de Nederlandse taal in Japan. Ze doet dit door ondersteuning en promotie van Nederlandstalige literatuur in Japan, organisatie van workshops / opleidingen voor Japanse vertalers, samenwerkingsinitiatieven aan te gaan met leerstoelen neerlandistiek in Japan. Arts Flanders Japan onderhoudt hierover nauwe contacten met de Taalunie.

§3. Arts Flanders Japan onderhoudt contact met de federale diplomatieke diensten en zorgt voor een goede informatiedoorstroming en wisselwerking met de andere entiteiten van de Vlaamse Overheid in Japan. In functie van publiekscommunicatie levert Arts Flanders Japan content over Vlaamse culturele aanwezigheid in Japan aan alle relevante overheidsactoren in Vlaanderen.

§4. Arts Flanders Japan neemt een actief engagement in de samenwerking met andere culturele instituten van Europese landen. Arts Flanders Japan zal actief samenwerkingsinitiatieven detecteren met culturele instituten van Europese landen in Japan, bij voorkeur in EUNIC verband.

§5. Arts Flanders Japan verschaft op eenvoudig verzoek van het Departement internationaal Vlaanderen informatie over de voor de uitvoering van deze overeenkomst relevante informatie.

Art 4. Territoriaal toepassingsgebied

§1. Arts Flanders Japan verbindt er zich toe de omslag te maken naar een regiobenadering. De focus ligt in de eerste plaats op Japan en in het bijzonder de Kanto-regio (Tokio). Daarnaast kan Arts Flanders Japan ook als uitvalsbasis gebruikt worden richting andere landen in oost-Azië, waaronder in de eerste plaats Zuid-Korea en Taiwan. Daarbij wordt vertrokken vanuit een vraaggestuurde benadering waarbij een bredere radius kan worden gehanteerd tegemoetkomend aan concrete vragen uit de kunstensector of inspeland op uitzonderlijke opportuniteiten.

Art 5. Planning

§1. Arts Flanders Japan stelt jaarlijks voor 30 november een jaaractieplan en begroting die bezorgd wordt aan het Departement internationaal Vlaanderen.

§2. Het Departement internationaal Vlaanderen organiseert jaarlijks een coördinatieoverleg in Vlaanderen in aanwezigheid van de directeur van Arts Flanders Japan. Op het coördinatieoverleg verschaft Arts Flanders Japan een overzicht van haar werking van het afgelopen jaar en de vooruitzichten voor het komende jaar. Op het overleg worden zowel de relevante institutionele actoren binnen de Vlaamse overheid (departement CJM, Toerisme Vlaanderen, Flanders Investment and Trade) uitgenodigd, alsook het culturele middenveld van Vlaanderen. Het verslag van deze vergadering dient als kompas voor de werking van Arts Flanders Japan voor het komende jaar.

§ 3. Het Departement internationaal Vlaanderen staat het Arts Flanders Japan bij in het kader van het identificeren van partners in Vlaanderen en bij het verspreiden van informatie naar Vlaamse actoren.

Art 6. Rapportage

§1 Ten laatste op 1 maart bezorgt Arts Flanders Japan een inhoudelijk en financieel jaarverslag van haar werking aan het Departement internationaal Vlaanderen.

§2. Arts Flanders Japan dient zes maanden voor het einde van de looptijd van deze overeenkomst een globale zelfevaluatie in bij het Departement internationaal Vlaanderen over de verstreken periode.

Art 7. Indicatoren

§1 De in artikel 3 genoemde doelstellingen van Arts Flanders Japan worden onder meer opgevolgd en geëvalueerd aan de hand van volgende indicatoren of feiten, die verplicht worden opgenomen in de rapportering zoals voorzien in artikel 6:

- Aantal netwerkevents, workshops, seminaries met Vlaamse en Japanse stakeholders, inclusief aantal unieke deelnemers aan het geheel van de diverse activiteiten;
- Aantal nieuwsbrieven en briefings aan Vlaamse en Japanse culturele middenveldorganisaties, alsook het bereik hiervan.
- Aantal en aard van initiatieven ter promotie van de Nederlandse taal in Japan.
- Aantal contacten en initiatieven met andere Europese culturele vertegenwoordigingen in Japan.
- Persaandacht voor Vlaamse Kunst en Cultuur in Japan.

Art. 8 Evaluatie

§1. Het Departement internationaal Vlaanderen houdt zich het recht voor de werking van Arts Flanders Japan te evalueren. In voorkomend geval kan het daarbij beroep doen op de volledige medewerking van Arts Flanders Japan. Het departement ontvangt daarbij op eenvoudig verzoek elke informatie over de werking van Arts Flanders Japan.

§2. Arts Flanders Japan dient zes maanden voor het einde van de looptijd van deze overeenkomst een globale zelfevaluatie in bij het Departement internationaal Vlaanderen over de verstreken periode.

Art 9. Organisatie

§1 Arts Flanders Japan verbindt er zich toe de samenstelling van de Raad van Bestuur te laten evolueren naar een mix waarin naast Japanse bedrijven ook Vlaamse bedrijven en vertegenwoordigers uit het Japanse culturele veld zetelen.

§2 De hervorming van de Raad van Bestuur verloopt overeenkomstig de oprichtingsstatuten van het Flanders Center, waarbij de voorzitter waakt over de vervanging van de zittende bestuursleden in overeenstemming met de gezochte profielen.

Art 10. Financiering

§1. De Vlaamse Gemeenschap ondersteunt Arts Flanders Japan door middel van een algemene werkingssubsidie op jaarbasis. Om de organisatie de tijd te geven zich aan haar vernieuwde strategische opdracht aan te passen wordt voorzien in een afbouwscenario, gespreid over de periode van deze overeenkomst. In de mate dat de het financieel en inhoudelijk jaarverslag zoals bedoeld in art6§1 dit rechtvaardigt zal Arts Flanders Japan de volgende jaren vanuit de Vlaamse

begroting respectievelijk € 500.000 (2017), € 450.000 (2018), € 400.000 (2019) en € 350.000 ontvangen.

§2. Gelet op de wisselkoersschommelingen mag Arts Flanders Japan een reserve vormen tot een maximum van 20% van het jaarlijkse subsidiebedrag.

§3. Arts Flanders Japan zoekt ook actief naar andere financieringsbronnen, met name bij zijn leden, bij het bedrijfsleven en de Japanse overheden, en bij de Europese Unie.

Art 11. Geschillen

§1 De partijen bij deze overeenkomst verbinden er zich toe om in geval van twistpunten in verband met de interpretatie of de uitvoering van onderhavige samenwerkingsovereenkomst alles in het werk te stellen om in onderling overleg tot een oplossing te komen.

§2 Voor geschillen die niet in onderling overleg kunnen worden opgelost, zijn – voor zover zij niet onder de rechtsmacht van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State vallen – de rechtbanken van Brussel bevoegd.

Art 12. Slotbepalingen

§1 Deze overeenkomst gaat in op de datum van ondertekening en eindigt op 31 december 2019.

§2 Tenzij één van de partijen uiterlijk op 31 oktober voorafgaand aan de afloop van de overeenkomst schriftelijk te kennen geeft dat zij de samenwerking stop wil zetten, zal de overeenkomst automatisch verlengd worden met een periode van vijf jaar.

Aldus in twee exemplaren opgemaakt te Osaka op waarvan elke partij verklaart één origineel te hebben ontvangen

Geert BOURGEOIS

Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme

voor het Flanders Center

Bernard CATRYSSE

Directeur

Bijlage 5: Strategienota 2018-2020

Aparte bijlage.

Bijlage 6: Overzicht bevroagden en stakeholderbevroaging

NAAM	PLAATS	RESPONS	ANONIEM	FUNCTIE
	Vlaanderen	x	x	museum
	Japan	x	x	kunsthall
	Vlaanderen		x	architectenbureau
	Japan	x	x	artiest
	Vlaanderen	x	x	artiest
	Vlaanderen	x	x	artiest
	Vlaanderen	x	x	curator
	Vlaanderen		x	cultuurwerker
	Vlaanderen	x	x	cultuurwerker
	Vlaanderen	x	x	artiest
	Vlaanderen	x	x	uitgever
	Vlaanderen	x	x	uitgever
	Japan	x	x	kunsthall
	Japan		x	residentieplek
	Japan		x	residentieplek
	Japan		x	residentieplek
	Japan	x	x	educatieve instelling
	Japan		x	theatergezelschap
	Japan		x	residentieplek
	Japan		x	kunsthall
	Japan		x	residentieplek
	Japan	x	x	educatieve instelling
	Vlaanderen		x	artiest
	Japan		x	kunsthall
	Vlaanderen	x	x	artiest
	Japan		x	uitgever
	Japan		x	uitgever
	Japan	x	x	educatieve instelling
	Vlaanderen		x	artiest
	Vlaanderen		x	artiest
	Japan		x	filmfestival
	Japan		x	filmfestival
	Japan		x	educatieve instelling
	Vlaanderen		x	theatergezelschap
	Vlaanderen		x	cultuurwerker
the British Council	Japan	x		gouvernementele actor
Institut Français	Japan			gouvernementele actor

Goethe-Institut	Japan		gouvernementele actor
Japan Foundation	Japan	x	gouvernementele actor
Centre català	Japan		gouvernementele actor
Flanders DC	Vlaanderen	x	gouvernementele actor
Kunstenpunt	Vlaanderen	x	gouvernementele actor
Vlaams architectuurstudiecentrum (VAi)	Vlaanderen	x	gouvernementele actor
Flanders Literature	Vlaanderen	x	gouvernementele actor
Flanders Image (VAF)	Vlaanderen	x	gouvernementele actor
Circuscentrum	Vlaanderen	x	gouvernementele actor
De Vlaamse Kunstcollectie	Vlaanderen	x	gouvernementele actor
VI.BE	Vlaanderen	x	gouvernementele actor
De Taalunie	Vlaanderen	x	gouvernementele actor
Departement CJM	Vlaanderen	x	gouvernementele actor
Belgische ambassade	Japan	x	gouvernementele actor
Flanders Investment & Trade	Vlaanderen	x	gouvernementele actor
Toerisme Vlaanderen	Vlaanderen	x	gouvernementele actor

Uit de bevraging met de koepelorganisaties van de Vlaamse cultuursector kwam het volgende naar voor:

- Het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) doet een beroep op Arts Flanders Japan, ook voor producenten en filmmakers die introducties zoeken in Japan. Buiten de interventie van Arts Flanders Japan om blijft samenwerken met Japan moeilijk vanwege de cultuurverschillen. Bird Song bijvoorbeeld, een film met Japanse acteurs die zich in Japan afspeelt maar die niet werd geapprecieerd door de filmfestivals door zijn ogenschijnlijk westerse visie op Japan.
- Waar Kunstenpunt (vroeger BAM) in 2015 nauwelijks had gehoord van Arts Flanders Japan, scheerde de samenwerking tussen 2017 en 2020 hoge toppen. Japan blijft belangrijk voor culturele uitwisseling met Vlaanderen, wijzen gegevens uit de databank van Kunstenpunt uit. Maar slechts een beperkt aantal kunstenaars en kunstorganisaties hebben voldoende tijd om kortstondige contacten op te bouwen omwille van de afstand, het cultuurverschil en de kostprijs. Kunstenaars, kunstwerkers en organisaties die er contacten opbouwen doen dat op lange termijn. In Japan wordt ook tijd genomen om vertrouwen op te bouwen, meestal hebben Japanse partners een langetermijnperspectief voor ogen. Zonder het verbindingskantoor zouden nieuwe contacten en samenwerkingsverbanden niet of veel moeilijker zijn verlopen. Zo heeft AFJ bemiddeld in het contact en contract met een residentieplek in Tokio en had AFJ zeer goede contacten met een podiumkunstenfestival waardoor de delegatie er goed heeft kunnen werken. Ten slotte blijft AFJ een belangrijke bron van informatie en contacten voor de Vlaamse kunstenaars en kunstorganisaties die willen werken in Japan.
- De directeur van Arts Flanders Japan heeft zich bij het Vlaams Architectuurinstituut (VAi) geïntroduceerd, waarna het contact is gebleven. In eerste instantie was de aanleiding een architectuurtentoonstelling in Tokio. Bij de opening van de tentoonstelling speelde AFJ

een bemiddelende rol tussen de architecten, de koepelorganisatie, de tentoonstellingsplek en de Tokyo University of Technology. Ook voor het Architectuurinstituut blijft Japan op vlak van kennisuitwisseling rond architectuur en stedenbouw een invloedrijk land voor Vlaanderen.

- Erfgoedorganisatie FARO en het Circuscentrum registreerden geen actieve samenwerking met Arts Flanders Japan.
- Het Vlaams Fonds voor de Letteren (Flanders Literature) werkt goed samen met Arts Flanders Japan. Zonder zijn optreden als intermediair zou het niet mogelijk zijn geweest om een netwerk van uitgevers en vertalers op een succesvolle manier uit te bouwen. Nog altijd verloopt dit redelijk moeizaam, maar dat komt omdat Flanders Literature nooit voluit de kaart van Japan heeft getrokken, aldus het fonds. Wanneer Bernard Catrysse in België is, maakt hij steevast een afspraak met een of meerdere collega's van Flanders Literature om af te stemmen hoe ze nog beter kunnen samenwerken.
- Voor de Taalunie levert de samenwerking met Arts Flanders Japan lokale expertise op van iemand die het land persoonlijk en zakelijk goed kent. De meerwaarde ligt in de interculturele expertise, in de gesprekken met iemand die mentaal en zakelijk een brug kan slaan tussen de standplaatsen van de Taalunie, Vlaanderen en Nederland, en Japan, een land dat bij de Taalunie nog niet zo bekend was. Omdat AFJ de kunst kent van het organiseren van evenementen en ontmoetingen die aanslaan bij het doelpubliek in Japan, kan AFJ ook helpe netwerken, mobiliseren en organiseren tijdens een werkbezoek van de Taalunie aan Japan. De ervaring van de Taalunie leert dat een bezoek cruciaal is. Met Bernard Catrysse werd net vóór de wereldwijde coronamaatregelen gekeken of hij de docenten en studenten in de herfst 2020 persoonlijk kon ontmoeten, in het kader van de plannen die hij heeft rond Nederlandstalige literatuur (verschijning van Oorlog en terpentijn in het Japans en tournee door Stefan Hertmans). De mogelijkheid om de docenten en studenten bij elkaar te brengen en informatie uit te wisselen en een workshop aan te bieden, werd ook onderzocht. De netwerk- en verkenningfunctie is belangrijk, volgens de Taalunie: de docenten en studenten en andere belangstellenden bij elkaar brengen is nuttig, niet enkel om aan een cultureel evenement deel te nemen, maar ook om te bespreken wat de opleidingen Nederlands in Japan nodig hebben en wat een opleiding Nederlands oplevert voor de Japanse studenten, instellingen en bedrijven. Dergelijke bijeenkomsten kunnen de basis vormen voor een docentenvereniging en meer samenwerking tussen de afdelingen.
- Flanders DC, de Vlaamse organisatie voor ondernemen in de creatieve industrie, heeft Bernard Catrysse enkele keren ontmoet om te bespreken hoe ze Japanse experts zouden kunnen uitnodigen naar Vlaanderen voor een combinatie van mode-events. Uiteindelijk bleek daar bij Flanders DC geen budget voor te zijn.
- VI.BE, het aanspreekpunt voor de muzieksector, hadden de voorbije jaren herhaaldelijk contact met Bernard Catrysse om hun netwerk in Japan uit te breiden. Twee jaar geleden

heeft het bij deBuren ook een infodag rond internationalisering richting Japan gehouden, over de disciplines heen, waarop Bernard Catrysse kwam spreken. Naar hun aanvoelen was dat waardevol.

- De Vlaamse Kunstcollectie (VKC) kreeg geen insteken van de museumdirecties. De samenwerking met Japan is voor de schone kunsten zo uitzonderlijk dat men op de gestelde vragen waarschijnlijk ook geen antwoord kan geven.

Uit de anonieme bevraging met de individuele cultuurspelers en kunstorganisaties in Vlaanderen en Japan kwam het volgende naar voor:

- De directeur van Arts Flanders Japan heeft de Vlaamse organisatie geïntroduceerd op verschillende plekken en handige tips gegeven in verband met de communicatiecultuur in Japan. Hij heeft ook organisatorisch geholpen, zeker in de keuze van de juiste curator. Dat heeft een doorslaggevende rol gespeeld voor het Japans museum dat druk bezocht en bezet is, een echte toplek in Japan. Daarnaast zijn er ook positieve contacten geweest met instellingen uit Kanazawa die geïnteresseerd waren om mee te werken aan het project van de Vlaamse kunstator. De kennisdeling was tweerichtingverkeer: het thema waarop de Vlaamse partner werkt, is ook in Japan interessant vanwege de cultuur die doorgaans zeer moeizaam omgaat met het onderwerp. Ten slotte introduceerde de directeur het Arts Flanders Japan de Vlaamse partner aan contacten van een belangrijke kunstopleiding in Kanazawa. "Een teken van een zeer sterke en inspirerende steun."
- De Japanse organisatie bevestigt dat Arts Flanders Japan als makelaar heeft opgetreden tussen de Japanse vereniging en artiesten en de Vlaamse overheid en kunstorganisaties. Dankzij de gerichte tips en achtergrondinformatie van Bernard Catrysse weet de Japanse partner hoe een lijn uit te werpen naar Vlaamse partners die willen samenwerken. Hij hielp hen bij de zoektocht naar de geschikte toonplekken in Vlaanderen en introduceerde de Japanse organisatie aan Vlaamse actoren. Omdat Vlaanderen nog geen vertrouwde regio is in de Japanse hoofden, was het nuttig om een beroep te doen op de directeur van Arts Flanders Japan die een uitgebreid netwerk heeft en vloeiend Japans spreekt.
- Voor de Vlaamse artiest en haar uitgeverij was het een bijzondere gelegenheid om haar werk in Japan te tonen. De directeur van Art Flanders Japan speelde een belangrijke rol, ook al was het resultaat minder succesvol dan gehoopt. Een tentoonstellingsplek vinden in Tokio is erg moeilijk, daardoor werd er door Bernard Catrysse gekozen om de werken te tonen in de Belgische Ambassade. Dat is geen evidente ruimte maar door de handen in elkaar te slaan is er toch een mooi resultaat neergezet, met een vijftigtal genodigden op de vernissage en in het gezelschap van de ambassadeur en met een vertegenwoordiging van de Nederlandse ambassade. Bernard Catrysse introduceerde de kunstenaar tijdens haar verblijf bij de universiteit van Tokio en bracht haar in contact met verschillende Japanse uitgeverijen.

- De Japanse kunstorganisatie vond het een eer om te hebben gesproken met de directeur van Arts Flanders Japan. Op zijn initiatief legde de Japanse partner contact met WIELS in Brussel, een contact dat tot op vandaag is gebleven. Omdat de Japanse actor toch op een totaal andere manier werkt en denkt, was de bemiddeling van Arts Flanders Japan zeer behulpzaam.
- Tijdens een werkbezoek van Vlaamse cultuuractoren aan Japan in februari 2019, hebben de deelnemers de directeur van Arts Flanders Japan verschillende keren ontmoet. Zijn aangereikte contacten waren relevant en hebben het netwerk van de cultuurspelers verbreed. Voor het bezoek aan Tokio was het een meerwaarde om via Art Flanders Japan bij de juiste Japanse partner terecht te komen.
- Een tevredenheidsenquête na afloop van de culturele handelsmissie werd afgesloten met een responsgraad van 93%. Belangrijkste aandachtspunt voor de zending naar Japan was het gebrek aan contacten tussen de overheden. Het departement Cultuur, Jeugd en Media deelde die bekommernis en noteerde het als aandachtspunt voor de toekomst. Enkele actoren waren zeer lovend over de ondersteuning van Arts Flanders Japan, andere deelnemers hadden meer verwacht op vlak van het aanbrengen van nieuwe contacten. Toch gaf 67% aan dat de zending concrete contacten had opgeleverd en zou leiden naar nieuwe projecten met lokale partners.
- Voor de Taalunie ligt de meerwaarde van Arts Flanders Japan in de gesprekken met iemand die vertrouwd is met het onderwijs 'Nederlands als Vreemde Taal' en internationale neerlandistiek. De directeur van Arts Flanders Japan biedt directe toegang tot een netwerk dat de Taalunie nodig heeft. Bovendien verzorgt het een cultureel en educatief programma rond de werkterreinen van de Taalunie: literatuur, cultuur, taalbeleid, meertaligheid, Nederlandstalige historische bronnen, onderwijs, ... Het is ook een van de exameninstellingen voor het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal (CNaVT) van de Taalunie) en maakt promotie voor het Nederlands als Vreemde Taal en de opleidingen neerlandistiek in Japan.
- De Taalunie heeft een overzicht van alle gekende opleidingen Nederlands in Japan opgesteld. Daarvoor heeft men een uitgebreide vragenlijst gemaakt. De directeur van Arts Flanders Japan heeft geholpen om de lijst naar alle door hem gekende docenten te sturen. Iedereen heeft geantwoord. De conclusie op basis van de ingevulde vragenlijsten was de volgende: het is niet gemakkelijk om de weinige opleidingen die er bestaan meer aansluiting te laten vinden bij alle mogelijkheden die de Taalunie biedt, zoals zomercursussen voor studenten en docenten, basisfinanciering, cofinanciering voor een docentenplatform of projecten binnen de regio. Daarnaast kennen de meeste docenten elkaar en elkaars werk niet. AFJ en de Taalunie kunnen daar een belangrijke rol in spelen: verbinden, maar dan op een aangepaste manier die kan aanslaan in Japan. AFJ kent de kunst van het organiseren van evenementen en ontmoetingen die aanslaan bij het doelpubliek in Japan.

- De samenwerking tussen het Vlaams Fonds voor de Letteren (Flanders Literature) en Arts Flanders Japan verliep altijd heel goed. De directeur wordt als “erg gedreven” beschreven, als “iemand met een hart voor literatuur en cultuur”. Dat weet hij om te zetten in een efficiënte promotie van de Nederlandstalige literatuur en cultuur, en zinvolle projecten. Voor de stakeholders in de literatuursector gaat het bijvoorbeeld van het begeleiden van toekomstige literaire vertalers Nederlands-Japans tot en met het organiseren van boekvoorstellingen wanneer een Japanse vertaling verschijnt. Omdat de Japanse cultuur een gesloten cultuur is, vindt de koepelorganisatie het belangrijk om via tussenpersonen of organisaties het vertrouwen te winnen van de Japanse partners.

De individuele cultuurspelers en kunstorganisaties in Vlaanderen en Japan getuigden anoniem over hoe Arts Flanders Japan de promotie van het Nederlands en de Nederlandstalige literatuur opneemt:

- In het verleden werkte deze actor vooral samen met AFJ in de begeleiding van vertaalworkshops Japans-Nederlands (met Tom Lanoye en Annelies Verbeke) in Osaka, en het begeleiden van vertaalprojecten Japans-Nederlands (werk van Verbeke, Peter Terrin, Elvis Peeters, Stefan Hertmans...). Dat zou hij nooit zonder AFJ hebben gedaan, omdat het ging om initiatieven van AFJ zelf en Bernard Catrysse hem persoonlijk heeft gevraagd om de Japanse vertalers bij te staan in hun werk. Verder heeft hij ook deelgenomen aan een paneldiscussie op het eerste European Literature Festival in Tokio (2018). Daarvoor was de steun van AFJ onontbeerlijk. Hij kent Bernard Catrysse al heel lang en hij heeft altijd uitstekend met hem kunnen samenwerken. Los van zijn persoonlijke ervaringen, is hij ervan overtuigd dat het AFJ als aanspreekpunt voor artiesten in allerlei genres een cruciale rol vervult en, dankzij de opgebouwde expertise, in die hoedanigheid ook heel wat bekendheid en waardering geniet.
- Een behoorlijk harde kern van studenten kijkt uit naar de CNaVT-examens. In het bijzonder de studenten die hun studie heel serieus nemen en zich grondig voorbereiden op deze examens. Omgekeerd verschaffen deze examens ook een schat aan informatie en een goede staalkaart van de kennis van het Nederlands in Japan gespreid over de jaren heen.
- De collega's in Tokio van Flanders Investment and Trade (FIT), Toerisme Vlaanderen (TVL) en de federale diplomatie, allen gevestigd in Tokio, halen aan dat Bernard Catrysse een goede relatie onderhoudt met de Nederlandse Ambassade. Zo wordt het project rond de “Nederlandssprekende Japanners”, een initiatief van AFJ waarbij de Belgische en Nederlandse Ambassade om de beurt Japanners verwelkomen die hun Nederlands willen onderhouden, bijzonder op prijs gesteld door alle partijen. In deze gesprekken werd een uitgebreidere focus op Zuid-Korea en Taiwan niet besproken.
- In de gesprekken met de koepelorganisaties van de Vlaamse cultuursector werden vooral initiatieven aangehaald in de Kanto-regio. Af en toe werden er initiatieven besproken in de regio Chubu (Kanazawa), Kansai (Osaka, Kioto) of Chugoko (Hiroshima).

- Enkele individuele cultuurspelers uit Vlaanderen getuigden anoniem over de kans die Arts Flanders Japan bood om hun netwerk uit te breiden naar Azië en om het contact met internationale programmatoren te intensiveren en verruimen. De rol van Arts Flanders Japan als springplank was nuttig, maar het gewenste resultaat bleef uit. Ze kwamen in aanraking met een aantal opportuniteiten maar misten dan toch de laatste duw. Hoewel hun werk werd gelauwerd in Bangladesh, Indonesië, ... vonden ze toch geen toegang naar Zuid-Korea en Taiwan. Arts Flanders Japan werd op voorhand geconsulteerd naar mogelijke toonplekken, maar het netwerk was niet toereikend om een brug te slaan naar Zuid-Korea, noch Taiwan.

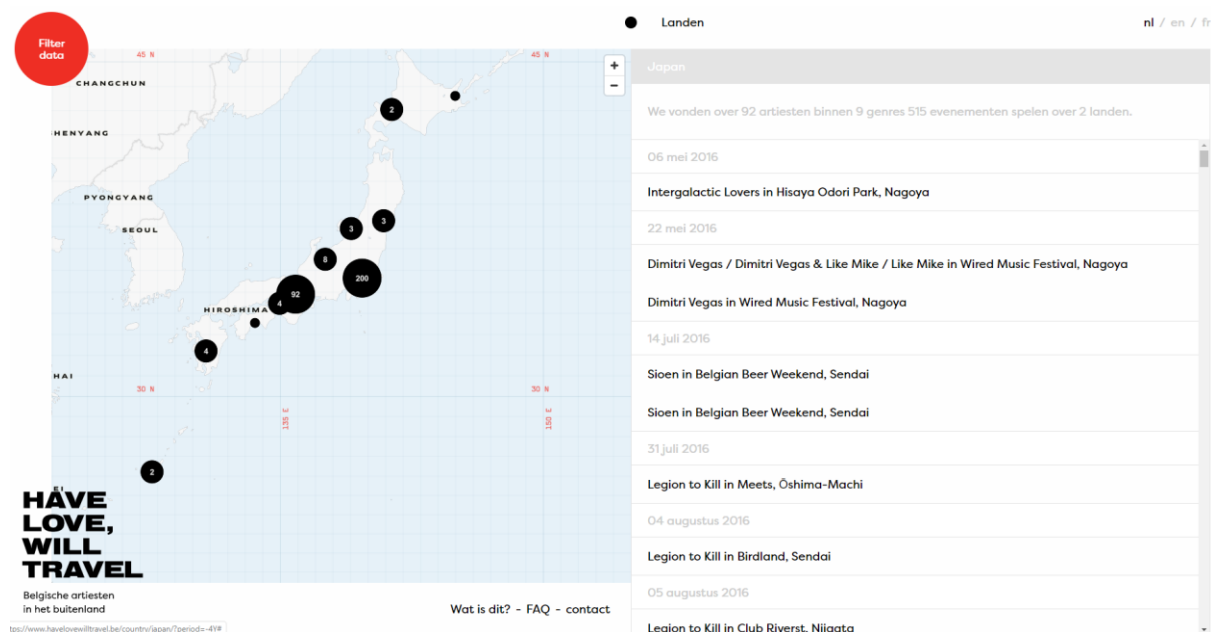
Bijlage 7: Zelfevaluatie 2016-2020 Arts Flanders Japan

Aparte bijlage.

Bijlage 8: Cijfers Kunstenpunt culturele uitwisseling Vlaanderen-Japan

Muziek

[Consulter de data hier.](#)

Doordat Kunstenpunt de geautomatiseerde dataverzameling van concerten aan het doorontwikkelen zijn, afficheert [deze frontend](#) een aantal dubbele concerten. De getallen zijn dus met de nodige korrel zout te nemen. Realistische inschatting is dat er sinds 2016 een 250-tal tot 300 concerten waren van Belgische artiesten in Japan. Er kan dus worden gesteld dat Japan sinds 2016 een drukbezocht land is voor heel wat Vlaamse artiesten, zoals ¥Π¥, Intergalactic Lovers, Legion to Kill, TaxiWars, Dez Mona, Melania Di Biasio, Kris Defoort, Lieven Martens, ...

Beeldende kunsten

[Consulter de data hier.](#)

KUNSTENPUNT DATABANK

NAAR KUNSTENPUNT

Audiovisuele en beeldende kunsten

Ontdek

Profielen

Sector

Expo

🏠 > Audiovisuele en beeldende kunsten > Expo

Expo

Op deze pagina krijg je een overzicht van tentoonstellingen en residenties uit onze databank. Dit overzicht is niet bedoeld als agenda en is ook niet volledig. We gebruiken en bieden deze data aan voor onderzoek.

TOON ALLE JAREN				
2020				
APRIL				
21				
VERFLIJN SELECTIE				
19.07 - 04.11.2019 Art & Diplomacy Setouchi Japan	25.05 - 09.06.2019 Tell Me About You Tokyo Japan	2019 Niseko Sapporo Japan	2019 Taiming Y/Our Passion Nagoya Japan	2019 Okoyama Triennale Yokohama Japan
10.11.2018 VENT Tokyo Japan	31.01 - 27.04.2018 Creative residency Arita, Saga Japan Arita Japan	2018 Michaël Borremans Tokyo Japan	2018 The Exquisite Corpse Video Project V.6 Tokyo Japan	2018 Wild walks II Arita Japan
2018 Wild walks Tokyo Japan	2018 Les mains sans sommeil Tokyo Japan	18.11.2017 - 25.02.2018 Decoration never dies, anyway Tokyo Japan	07.10.2017 Awagami International Miniature Print Exhibition Tokushima Japan	10 - 12.2017 AIMPE Mini Print Exhibition Tokushima Japan
02.09 - 07.10.2017 AXIOM Tokyo Japan	20.05 - 09.07.2017 Fantastic Art In Belgium Kobe Japan	2017 sKinHouse. ed3 Fujiiyoshida Japan	2017 Do-So Fujiiyoshida Japan	2017 Fantastic Art In Belgium Tokyo Japan
2017 Fantastic Art In Belgium Kobe Japan	2017 Fantastic Art In Belgium Utsunomiya Japan	2017 Vold in the Closet/Postcards from Teramachi 2-3-4 Kanazawa Japan	10-18.12.2016 Kapo Kanazawa Japan	29.04 - 17.07.2016 Perth Osaka Japan
03.2016 sKinHouse. Ed2 Tokyo Japan	2016 Aichi Triennale: Rainbow Caravan Nagoya Japan	2016 Wewantosee Kanazawa Japan	2016 Kanazawa art space link Kanazawa Japan	2016 Center for Art & Architecture Kanazawa Japan
01.01.2016 Letter Home (Forum Image festival) Osaka Japan	2016 Wewantosee Kanazawa Japan	2016 WEWANTOSEE Kanazawa Japan	2016 wewantosee Kanazawa Japan	2016 WEWANTOSEE Kanazawa Japan

Sinds 2016 waren er een dertigtal kunstenaars die konden tentoonstellen in Japan, waaronder Hans Op de Beeck, Nele Tas, Ada Van Hoorebeke, Elise Eeraerts, Nick Ervinck, Joke Raes, Laura Colmanares Guerra, An van Dienderen, Yannick Ganseman, Sarah Westphal, ...

Podiumkunsten

[Consulteer de data hier.](#)

Buitenlandse opvoeringen van podiumproducties

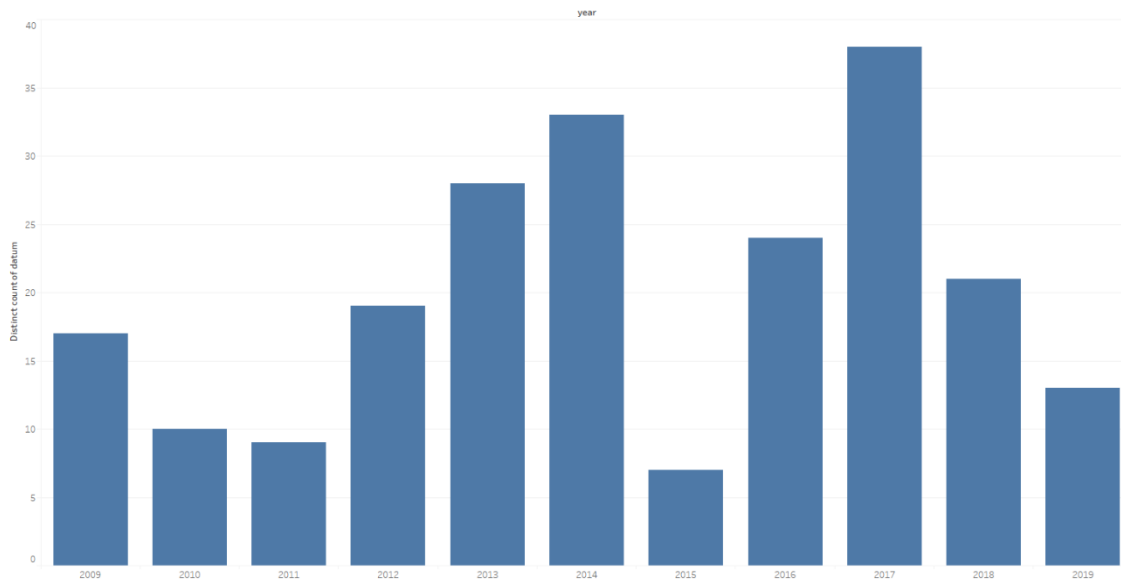

Day of datum	land	venue	titel	organisatie
17 maart 2016	Japan	ROHM Theatre	Time's Journey Through a Room	Kunstenfestivaldesarts
18 maart 2016	Japan	ROHM Theatre	Time's Journey Through a Room	Kunstenfestivaldesarts
19 maart 2016	Japan	ROHM Theatre	Time's Journey Through a Room	Kunstenfestivaldesarts
20 maart 2016	Japan	ROHM Theatre	Time's Journey Through a Room	Kunstenfestivaldesarts
21 maart 2016	Japan	ROHM Theatre	Time's Journey Through a Room	Kunstenfestivaldesarts
26 maart 2016	Japan	Kyoto Art Theater Shunju..	Manger	Kunstenfestivaldesarts
27 maart 2016	Japan	Kyoto Art Theater Shunju..	Manger	Kunstenfestivaldesarts
27 mei 2016	Japan	Nippori Sunny Hall	Wanikan	4Hoog Productiehuis
29 mei 2016	Japan	Higashi Yamato Humming..	Wanikan	4Hoog Productiehuis
31 mei 2016	Japan	Meguro Persimmon Hall	Wanikan	4Hoog Productiehuis
1 juni 2016	Japan	Seijo Hall	Wanikan	4Hoog Productiehuis
2 juni 2016	Japan	Narimasu Act Hall	Wanikan	4Hoog Productiehuis
3 juni 2016	Japan	Kitatopia Pegasus Hall	Wanikan	4Hoog Productiehuis
4 juni 2016	Japan	Kitatopia Pegasus Hall	Wanikan	4Hoog Productiehuis
5 juni 2016	Japan	Ushigome Tansu Hall	Wanikan	4Hoog Productiehuis
26 juli 2016	Japan	Tenbusu Hall	Rauw/Raw	kabinet k
27 juli 2016	Japan	Tenbusu Hall	Rauw/Raw	kabinet k
28 juli 2016	Japan	Tenbusu Hall	Rauw/Raw	kabinet k
29 juli 2016	Japan	Tenbusu Hall	Rauw/Raw	kabinet k
30 juli 2016	Japan	Tenbusu Hall	Rauw/Raw	kabinet k
6 december 2016	Japan	Theatre Tram	JDX - a public enemy	tg STAN
7 december 2016	Japan	Theatre Tram	JDX - a public enemy	tg STAN
10 december	Japan	Tokyo Bunka Kaikan (Tokyo	House of the Sleeping Beauties	De Munt/La Monnaie

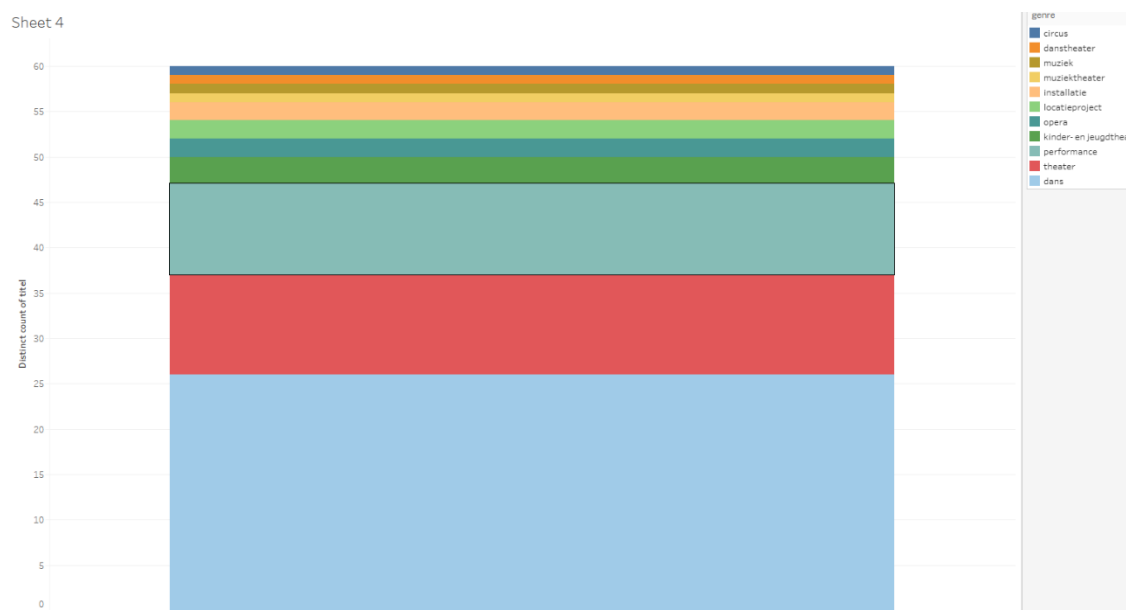
datum: Last 5 years organisatie: (All) land: Japan

Sinds 2016 had een beperkt aantal Vlaamse podiummakers en organisaties (Rosas, Peeping Tom, Kabinet k, LOD, Tg Stan, De Spiegel, Toneelhuis, ...) 131 speeldagen in Japan.

Tussen 2010 en 2020 schommelt het aantal speeldagen tussen de 10 tot 35 per jaar wat betreft de podiumkunsten. Eigenlijk gaat het maar over een zestal producties. Er wordt relatief hernomen, wat logisch is: Vlaamse artiesten en gezelschappen gaan niet helemaal naar Japan om maar één keer een productie te brengen. Ze valoriseren de reis door meerdere keren te spelen.

Kunstenpunt had een Fukushima-effect verwacht, maar ziet dat niet terug in de grafiek. De terugval in 2015 kan niet worden geduid. Het aantal verschillende organisaties dat geactiveerd wordt bij die speeldagen schommelt tussen de 20 en de 50, heel gecorreleerd aan het aantal speeldagen. Welke genres worden er getoond?

Bijna de helft is dans, vermoedelijk omdat het taalafhankelijk is. Dan volgt theater en performance met elf en tien speeldagen.

Bijlage 9: Cijfers Eurostat handel in cultuurgoederen Vlaanderen-Japan, Taiwan en Zuid-Korea

Aparte bijlage.